

politikai körökben... A mi... kastély és a... az összekötje... meg. Alexan... mélyi kincstárno... Buckingham palo... megbízással. A... éseket tesz, hogy... ózatra bírja rá... tározata nem kö... fön vagy kedden

gadta... A rend... A gyilkos, miután... vizsgálóbíróknak:... dultságomért, de... arról, hogy ez a... m legnagyobb tit... számító gazember... aságában megette... mit képes a sze...

elmondotta Con... vel az egyik cer... tságot rendezett... adtak, amelyek... el lehettek volna... garettafűstöt fujt... orra alá. Vere... cérek szétválasz... Cernautiba, hogy... sen el és ebben... meg. A főváros... an el akarta te... gyeztet Coca Ba... aneasa községben... nak pincéjében el... házaspárt. Már... et — mondja ci...

v követség... a, hogy Pál... kiszáll... en

német lapok azt... reg Londonból... en kiszáll. Ezt a... követség hivata...

ki el... mániait

runo Zelezki és... utárányal el... Skoda-művek volt... büntetéséből kö... t és néhány hó... odában lakott, —... t" jelöltek meg... dejének leteltéig... egyszer jelentkez... gen.

megjelent a Belu... zett el Sica Po... mint ismeretes, a... t ért igaztalan... t öngyilkosságot

a pápát

Havas jelentése... szélütés érte.

LUJ NYOMASA

ve a

Azaz postala... No. 224718, 929. Szerkesztőség... tal: Cuij, Str. Baron L. Pop

DI Ramasetter Róbert

Disztér 2. I. e.

BUDAPEST

KELET

Bérmertelen... Ara 5 lej... Kedd, 1936. december 8. 5697. EV. XIX. EVF. KISZLEV 24. 280. SZAM

Grigore Filipescu nacionalizmusa

A nacionalizmusnak nagylelkűnek kell lennie. Akarjuk azt a jogot, hogy urai legyünk az országnak, de nem akarunk elnyomni senkit. Akár a kisebbségi szerződés alapján, akár nem, azt hiszem, hogy a leg-estőbb módszer lenne a kisebbségekkel szemben az, amit a magyarok alkalmaztak a háború előtt. A nacionalizmusnak civilizáltnak kell lennie.

Nyilvánvalóan nacionalista ember az, aki ezt mondotta. A legiszább nacionalizmus, mely azt hangoztatja, hogy a civilizáció és az emberi jogok hozzátartoznak, beleilleszkednek abba az "szmekörbe, amelyet nacionalizmus néven ismerünk.

A nacionalizmus szép fogalmát, a tiszta nemzeti eszmét kiszajátították olyanok, akik csak a demagógia mérgező szóvirágaival tagargatják egyéb szándékaikat, de sem ők, sem pedig mozgalmuk nem nacionalista.

Hogyan lehetne nacionalizmusnak nevezni Hitler nemzeti szocializmusát, mely hódító háborúra tör és a saját hön imádozt nemzetét akarja a háború veréradatában kergetni?

A nacionalizmus nem ez. A nacionalizmus a polgári demokrácia szabadsága, amelyet a francia forradalom teremtett meg és amelynek gondolatát nem lehet időálló módon hivatlatlanoknak kiszajátítani.

Grigore Filipescu néhány soros nyilatkozata mindennél ékeesebben szóló bizonyíték amellett, hogy az igazi nacionalizmus minden ember lelkeiben gyökerező tiszta és becsületés érzés. Az emberi érzés mindig jót akar, csak hangulattelt demagógok csufítják el a szándékait.

Sajnos, a mai kor atmoszférája messze van attól, amit nacionalizmusnak nevezhetünk. A nacionalizmus még nem valósult meg mindennél.

Franciaország, a szabadságok klasszikus hazája, volt a bölcsője a nemzeti eszme gondolatának. És Grigore Filipescu a francia barátságának igazi híve.

Holott Filipescu konzervatívnak vallja magát. A konzervatív párt elnöke. Mindennél másutt a konzervativizmus a reakcióval azonos. Nálunk megfordítva van, a konzervatív párt a polgári demokrácia egyik harcosa az országban.

Ami értékes adalék a kor történeti portréjához. Az atyák a haladottak, a fiatalok a reakciók.

Az olasz sakkjáték

Azt hisszük, hogy az olasz-német közlekedés által kiváltott ujjongások némsókára bágyadt decessemdoboz fognak áthangolódni.

Mussolini a mai világpolitika legügyesebb sakkjátékosa, akinek végreményben egészen mindegy, hogy kivel játszik, a fő számára az, hogy a játékot megnyerje.

Olaszország érdekei, a világnemzeti közösség ellenére is, nehezen egyeztethetők össze a német érdekekkel s ha az utóbbi időben mégis előtérbe került az olasz-német közlekedés ügye, ugy ez nem Mussolini kezdeményezésére, hanem egy kényszerhelyzet következtében történt.

Amióta az angol és francia politika éppen a német-olasz közlekedés és Ciano berlini látogatásának hatása alatt — egyre félreértelmeztetőbbül keres közlekedést Olaszország felé, a Duce és az egész olasz sajtó hangja megváltozott.

Baldwin bejelentette, hogy a kormány akkor nyilatkozik, ha a király közli majd akaratát

A nagy izgalommal várt alsóházi ülésen a miniszterelnök hódoló nyilatkozatot tett a királynak és bejelentette, hogy a kormány csak akkor teszi meg előterjesztését, ha a király határozata után erre szükség lesz

London, december 7. Vasárnap és hétfőn az angol közvélemény izgalma mi sem csillapodott. Nagyon kevés ember rendezte meg megszokott hétfői kirándulását, az egész lakosság az utcákon tolongva leste a válságról szóló legújabb híreket. London népe valósággal forradalmi hangulatban nyilatkozik meg az eseményekkel szemben és az ucca hangulatából ítélve a lakosság nagy tömege a válság gyors megoldását követeli és a király pártját fogja a morganatikus házasság kérdésében. Ami Angliában nagyon szokatlan, a vasárnapi munkaszünetet a kormány tanácskozással töltötte és egész napon át számos miniszterközi értekezletet tartott. Baldwin megbeszélést folytatott Ramsay Macdonaldal és Sir Archibald Sinclairrel, az ellenzéki liberálisok vezérével, a király magánügyvédjével és a canterbury érsekkel. A király magánügyvédje Baldwinót autón egyenesen a királyhoz kocsizott. Baldwin délben kihallgatáson volt Mary angyalkirálynőnél.

A miniszterközi értekezleten résztvett a kormányban képviselt három párt. Ebből arra következtettek, hogy a kormányalkotó pártok egyetértéssel Baldwin álláspontjával. Délután öt óra harminc perckor minisztertanács ült össze, mely hét óraker fejeződött be. A minisztertanács után a Downing-streetre érkezett a király magánügyvédje is.

A vasárnapi angol lapok most már nem

olyan egyöntetűen állanak Baldwin mögé, mint az előző napokban. Az Evening News Lord Rothermere nyilatkozatát közli, aki tiltakozik a kormány álláspontja ellen. A Sunday Dispatch tudni véli, hogy a király már döntött. A Sunday Times szerint a kormányt az alsóházban az összes pártok tiúntető jellegű módon fogják támogatni. A Sunday Observer szerint kompromisszumra nincsen kilátás.

Churchillnek az a felhívása, mely a király mellett állásfoglalásra szólította fel a pártokat, nem járt megfelelő sikerrel. A mozgalmat már magában az a tény is népszerűtlenné teszi, hogy Churchill kijelentette, nem vállalná a kormány megbízatást, ha az alkotmányos válság következtében Baldwin benyújtja a lemondást. A hétfő reggeli lapok végső határozatot sürgetnek. A Times vezércikke szerint a kérdést csak maga az uralkodó oldhatja meg. Az események megkövetelik, hogy a határozat ne készen tul soká. A Morning Post hangoztatja, hogy Edward királyt olyan egyéniségnék ismerik, aki mindig alá veti magát a birodalom érdekeinek. A News Chronicle megállapítja, hogy a közvélemény az uralkodó iránt olyan rokonszenvet mutat, ami megköveteli, hogy semmit ne hamarkodjanak el és ne hozzanak határozatot megfelelő megfontolás nélkül.

A kormány indokolatlanul és elhamarkodottan csúfekedett, amit az is bizonyít, hogy a válságról a valóságban meg nem felelő hírek terjedtek el. A nyilatkozat leszögezi, hogy az ország hangulata nyilvánosan a király mellett nyilatkozik meg és ebben a rendkívüli fontosságú kérdésben senki sem engedheti meg magának, hogy a népakarat ellenére döntsön. Ugyancsak éles támadásban részesíti a kormányt Stawford munkaspárti képviselő is.

Elnapolják a válság megoldását. Valószínűleg a lapok éles támadásai tették szükségessé az alábbi nyilatkozatot, amelyet a Reuter, mint hivatalos közleményt továbbított. A jelentésből kiderül, hogy a politikai válság megoldását igyekeznek elnapolni.

Időt akarnak adni az uralkodónak annak meggondolására, hogy milyen módon szeretné megoldani az egyelőre kilátástalannak látszó morganatikus házasság ügyét. A közlemény szerint a kormány sohasem gyakorolt nyomást az uralkodóra és formális tanácsot sem adott, hogy mit tegyen.

A dominiumok még nem döntöttek. Ami a dominiumokat illeti, hivatalosan még egyetlen dominium sem foglalt a kérdésben állást. A kanadai parlamentnek rendkívüli időszakra vonatkozó összehívásáról szóló hírek koraiaknak bizonyultak. Az újzealandi kormány egyelőre csak figyeli az eseményeket. A délafrikai sajtó végleges határozathozatalt követel.

A kenti herceg Windsorbán felkereste a yorki hercegi párt. Ma mindhárom Londonba érkeztek és részt fognak venni a királyi család értekezletén.

A kormány alkalmat ad a királynak elhatározása méltóegelésére

LONDON, december 7. (Rador) Az alsóház nagy érdeklődéssel várt ülése 2 óra 55 perckor nyílt meg zsufolt ülésterem és karzatok mellett. A napirend első szónoka Atlee őrnagy volt, aki megkezdte a miniszterelnököt, van-e hozzátennivalója a pénteki beszédéhez, Baldwin újjonnal felelt és a következőket mondotta:

— Boldog vagyok, hogy alkalmam van a helyzetről újabb nyilatkozatot tenni. A kérdés teljességével szemben mindig az volt és most is az a kormány szándéka, hogy őfelségének, a királynak alkalmat biztosítson elhatározásának mérlegelésére, mely annyira meghatározza jövőbeni boldogságát és összes alattvalóinak érdekeit. Ugyanakkor az angol kormány tudja, hogy a jelenlegi bizonytalansági állapot fenntartása a nemzeti és birodalmi érdekek rendkívül súlyos megsértésének kockázatát jelentené. Miután bizonyos nyilatkozatok elhangzottak, a király és a kormány kapcsolatait illetően hozzátésem, hogy egy morganatikus házasság kérdésén kívül a kormány semmiféle tanácsot nem adott őfelségének, a királynak, akivel minden megbeszélés szigorúan személyes és tájékoztató jellegű volt. Ezeket a kérdéseket nem a kormány, vetette fel, hanem az uralkodó, néhány héttel ezelőtt teaajtott párbeszédében, amikor őfelsége közölte velem szándékát egy házassági terovel kapcsolatban. Mihelyt a király elhatározásra jutott az általa követendő út tekintetében, kétségen kívül tudtul fogja azt adni. Őfelsége kormányai a király nyilatkozata után fognak dönteni kötelességükből folyó nyilatkozatukról, ha ez szükségesnek fog mutatkozni.

— Nem fejezhetem be szavaimat anélkül — mondotta Baldwin — mielőtt őfelségének ne tolmácsolnám e pillanatban a kamara egész szimpátiáját.

Dramai jelenetek a király és Baldwin között

Politikai körökben nem nagy bizakodással ítélik meg a helyzetet. Baldwin tegnap királyi kihallgatása után rendkívül lehangolt volt és ezt még fokozta, hogy az utcákon hullámzó tömeg heves tüntetést rendezett ellene a Belvedere kastélyból a miniszterelnökséghez vezető utvonalon. A vasárnapi napon a király és a kormány álláspontja között még semmiféle közlekedés nem jött létre. Az a hír terjedt el politikai körökben, hogy Edward és Baldwin között drámai jelenetekre került sor.

A király kijelentette, hogy amennyiben a kormány nem változtatja meg magatartását, rövidesen elutazik az országból és távolléte alatt a yorki herceget bizza meg a királyi teendőiknél.

A miniszterelnök kérte a királyt, mondjon le erről a tervéről, mert ez szintén alkotmányjogi nehézségekbe ütközik.

Politikai körökben az a hír is elterjedt, hogy

a király személyesen akar megjelenni a parlamentben és ő maga fogja kérni a parlamentet, szavazza meg azt a törvényt, mely lehetővé teszi házasságát.

Ha a parlament erre nem hajlandó, akkor lemond trónjáról és elhagyja Angliát. A hírt azonban hétfőre megcáfolták és a lapok is közlik, hogy Edward király nem fog személyesen megjelenni a parlamentben.

Ellentétben a kormány tagjai között a kormány álláspontja sem olyan egységes, mint ahogy azt a minisztertanács után a kormány sajtója közölte. A kormányt első-

sorban az anglikán egyház támogatja és a canterbury érsek a minisztertanács után külön is közbenjárt Baldwinál a kormányt ellenállásra biztatva a királyi akarattal szemben. Baldwin a kormányban legerőteljesebben Halifax főpécsetőr segíti akciójában, aki ezért különösen kénytelen elszenvádni a miniszterelnökségi palota előtt hullámzó ember-tömeg ellenszenvének megnyilatkozásait. A kormány többi tagjai, mint Cooper hadügy-miniszter, Sir John Simon és bizonyos fokig Eden külügyminiszter és Hoare tengerészeti-ügyi miniszter is

szeretnék módot találni a király kivánságainak teljesítésére. Mary királyné, aki kezdetben ellenezte a házasságot, fiával folytatott megbeszélése óta állítólag megváltoztatta álláspontját és a királyi ház jogainak védelme címén ellene fordul Baldwinak.

Baldwin helyzete tarthatatlan. Politikai körökben meg vannak győződve róla, hogy Baldwin helyzete a dinasztiaival szemben még abban az esetben is tarthatatlanná vált, ha a jelenlegi válság rövidesen megoldódik. Számolni lehet azzal, hogy Baldwin a válság rendezése után lemond a kormányról.

Erre mutatnak azok az angol sajtóban szokatlanul éleshangú támadások, amelyek a Baldwin-kormányt a válsággal kapcsolatban érik. Lord Rothermere fentemlített nyilatkozatában élesen rohan ki a kormány ellen és erős szavakkal mond bírálatot Baldwin makacs álláspontja felett.

Ausztria annektálása és az európai egyensúly teljes felborítása.

Ezt pedig Olaszország nem óhajtja, mert a Duce éppugy nem kívánja Németország európai tulsúlyát, mint Franciaország, vagy Anglia.

S ha mégis közlekedt Németországhoz, ugy ezt nem elsősorban azért tette, hogy Angliát és Franciaországot megágyítsa s az ő barátságuk fejében visszatérhessen eredeti németellenes orientációjához.

használni azt a kedvező hangulatot, melyet Delbos beszéde váltott ki Rómában s Angliának sikerül megegyezést találnia a Földközi-tengeri kérdésben a Duce-vel — esetleg az absziniái hódítás elismerése mellett, — ugy az olasz-német barátság ismét a régi lagymagat formákat fogja felvenni. Amint ez érthető is, hiszen Olaszországnak alig vannak egybehangzó érdekei Németországgal, amelynek nem is távoli céljai közé tartozik — minden „baráti“ frázis ellenére —

Olvassa az Uj Keletet

SELECT MOZGÓ JÖN SELECT MOZGÓ

Eladó kísértet

RENE CLAIRE szenzációs vigjátéka KORDA SANDOR produkciójából. Főszerepekben: **Robert Donat, Jean Parker**

MA: TITKOS MEGBIZOTT. Izgalmas rendőrfilm.

Olvassa az Uj Keletet

Alba-Iulia zsidó emlékei

Alba-Iulia a legrégebbi ardeali zsidó település. Ha ugyan nem voltak még régebben zsidók azon a környéken, amint hogy az néhány évvel ezelőtt a Daicovici professzor által megejtett sarmisegetuzai ókori kutatások során kiderült. Az albaiuliai spanyol zsidók bizonyára a mai templomok környékén laktak. A mostani templomok helyén voltak a régi templomok, a mikve, a baromfivágóhely, a mézárás, a mikve, a bész-din, a Talmud-Tóra és mindazok az intézmények, amelyek a népi élet kellékei. A spanyol zsidók azonban az idők során felhúzódtak Buda, majd Bécs irányába, Alba-Iulia pedig askenázi zsidók jöttek, akik a történelmi emlékekből ítélve, másfél évszázaddal ezelőtt már majorizáltak a spanyolokat.

Nem könnyen hasonlított egymáshoz. Száz egynéhány éves rezponzumok tanúsítják, hogy a két zsidó fajtát még eléggé mélyreható szakadékok választották el egymástól. Nem imádkoztak egy templomban, gyermekeiket nem küldték egyazon iskolába és más-más ritus szerint előállított ételneműt fogyasztottak. Persze nagy különbség ezekben nem igen lehetett; a szefardok hagyományhűbbeknek mutatkoztak rituálék dolgában. Nem tértek el Ben Jozsef kódexétől, míg az askenáziok a későbbi mesterek irányítása alá vetették magukat. Nyilván az askenáziok inkább igazodtak a változó körülményekhez, míg a spanyolok hagyományaiknál és vérmérsékletükönél fogva dogmatikusabbak voltak. Spanyol származásúak a most is Alba-Iulián lakó családok közül: a Baruch, a Reisz (Arizo) és Moreno-családok.

Sok régi írást és műemléket őrzött a hitközség, amiket pár évtizeddel ezelőtt egy vándor elkért, elvitt és eltünttetett. A vándor szófiai rabbinak és történettudósnak adta ki magát s csak kölcsönbe kérte a nagy értékű relikviákat és dokumentumokat, ki tudja azóta melyik párizsi vagy londoni antikváriusnál, vagy melyik muzeumban őrzik őket. Megmaradt a hitközség egyik jegyzőkönyve, amelynek első feljegyzései pontosan kétszáz évvel ezelőtt íródtak. Itéletek, határozatok, választási eredmények gyűjteménye.

Nem egy jellemző és érdekes dolog akad közöttük. A spanyolok chachamjának háztartási alkalmazottja sövut napján, felhasználva gazdája távollétét, férfiakkal táncolt. Tetézte ezt a „bűnét” azzal, hogy amikor emiatt a bész-din felelősségre vonta, szemte-

lenkedett, a bírák kérdéseire megtagadta a választ és nyilván olyan intimitásokat szelőztetett, ami bizonyára kellemetlenek lehetek egy-egy jámbor családapára.

Ez az eset mutatja, hogy Alba-Iulián a régi időkben a Maros hid mellett sövutkor táncmulatság zajlott le, persze muzsikaszó mellett. Vagyis ezt az ünnepet úgy tartották meg, mint a régi időkben Palesztinában. Apaffy fejedelem 1675-ben privilégiumok alapján belső autonómiát adott a hitközségnek, amelynek fejei a későbbi időkben Reisz, Auerbach, Salamon Selig, Köhen Zion voltak. Csak II. József császár bolygatta meg ezt az autonómiát 1781-ben. Azóta a hatóságok emberei már nem ellenjegyzik a bész-din ítéleteit. A zsidóság nem mint népi közület szerepel, hanem csak mint vallási testület.

Már 190 évvel ezelőtt gabella-problémája volt a községnek. A borra is kivettek gabellát. A hus után minden mércére félkrajcárt. A bortermelő saját céljaira 30 litert gabella-mentesen fogyasztathatott. Amit azonban a kocsmák után kimérnek, minden liter három krajcár. A gabellából befolyó összegeket így használták fel: a szefárd chaham javadalmazása évi 40 rajnai pengő, az askenázi rabbi 50 pengő, a sakteré, aki fizette a sámeszt, szabad lakáson és a levágot állatok sziv-zsirján kívül kapott 62.50 rajnai pengőt. Ugyúgyazik, abban az időben a nagyobb aktivitás alkalmazottakat jobban fizették, mint azokat, akik tudásukkal és méltóságukkal voltak hasznára a községnek.

Nem nagyon lehettek megelégedve a hívek a kivett gabella-összegekkel, mert szinte terrorral némitották el az ellenzékét. „Senki ne tepje ez ellen a száját!” („poco pe!”) Ha pedig kijátszaná valaki a gabella-rendelkeztetéseket, pénzre és kiátkozásra ítélték. A büntetés összegének a fele a hitközség javát szolgálja, másik fele a hatóságoké.

A város hatóságaival való kapcsolatok sokáig fennmaradtak.

1818-ban Radnai Sándor püspök támogatásával megválasztották Menachen ben Josua Mendel országos rabbinak. Mendel bizonyára papnak való és e hivatásra méltó férfi volt, de pályatársai elítélték, hogy a klérus protekcióját vette igénybe. Mose Szófer egyik leghíresebb hozzáintéztett levelében szellemesen utal Jövamot traktátusának 61. oldalára, amelyben megvagyion írva Josua ben Gamala esete, aki elvette Mirzát, Bitut leányát,

Szép az élet, ha élvezni tudjuk!

Ime az egész emberiség hite, ime megnyilvánulása azon késői boldogságnak, amely mégis elérkezett azokhoz, akik még nem régen a halált kívánták maguknak, mert már nem bírtak ellentámasztani a borzalmas gyomor- és béhbántalmak által okozott fájdalmaknak.

Az emberiség talán azzal vigasztalódik, hogy hiszen a ember arra van teremtve, hogy szenvedjen. De amikor a szenvedése egyre nő, akkor az ember már elveszti magya fölött a hatalmat és a kétségbeesés rabja lesz.

A tudomány azonban óriási léptekkel halad előre, behatol az emberi berendezések legelrejtettebb mélységeibe, meg egy győzelmi lobogót tűzve ki: a Gastro D-t, amely a gyomor- és béhbetegek gyors gyógyításánál fogva és mindennemű émsztési zavarok ellen bámulatraméító gyógyszernek van elismerve. Ime, amiért tör ki e vidám kiáltás: „Szép az élet!” sok ember melléből, akik ma Gastro D. használatát következtében ismét egészséges, rendes életet élhetnek.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerertárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerertárában Bucuresti, Calea Victoriei 124.

hogy többek között ezen a révén is a király a főpapi méltóságához segítsen. Méltó volt erre az állásra, de nem demokratikus uton jutott hozzá. A Talmud azt írja az esetről, hogy „bűnszövetkezet” segítette tiszttségébe. (katir kachazina). Amint hogy ki is derült, hogy Jannai király ezért egy kosár aranydinárt kapott a főpaptól.

Menachem ben Josua bizonyára nem adott még csak egy zacskó aranyat sem, hiszen szegény ember volt, de már a tény, hogy nemzsidó hatalom segítette a rabbinátusi székbe, elég volt ahhoz, hogy bár időlegesen népszerűtlenné tegye az országos főrabbit.

A nagyrabbik közül Ezekiel ben Jozsef Panethnek az emléke maradt elevenen mind a mai napig. Tudós, szervező és erőes lelkipásztor volt, aki ellen egy időben sokat hadakoztak az előjárók, akiket azonban ez a „more deasre” nem nagyon respektált. Egy időben az előjáróság kifogásolta, hogy sokat utazik és követelte egyfelől, hogy az országos rabbi törődjön többet a hitközségével, másrészt, hogy ne szigorítsa meg a vallási szokványokat. „Paneth rabbi miatt nem lehet már örülni!” — írja egy helyütt az előjáróság és rendkívüli rigorozitása mellett még sértegeti is a tagokat.

Távollétében elhatározták, hogy a jövőben a rabbi ítéleteit csak akkor kell végrehajtani, ha a bész-din is elfogadta azokat. Kifogásolják továbbá, hogy a büntetések nagyon magasak, holott a zsidóknak az üzleteik rosszul mennek. Nagyobb adóprogressziót követeltek. A gazdagok adjanak minden száz forint után házasságuk alkalmával a hozományból egy százalékot zsidó közcélokra.

Paneth országos rabbi a következő jegyzőkönyv tanúsága szerint kurtán intézte az előjáróságát. Néhány energikus sorban elrendeli a hitközségi vezetőség lemondását és egy másik, nyilván neki megfelelő előjáróság megválasztását. „Naasze hitchadant hakehal!” — fel kell frissíteni a hitközséget! Ez megválasztotta Zwi Hirsch ben Juda Lurját, Reisz és másokat, az elitek sorából való vezetőséget, javarészen spanyolokat.

Paneth volt az országos rabbi közötti időrendben az utolsó. 1879-ben halt meg. Utódja Kalman Weisz töltötte be a közben status quo alapon szervezkedett hitközség rabbinátusi székét. Őt követte a nagyhirű és zseniális Fischer Sándor, aki tradicionális szellemet honosított meg a községben. Azon igyekezett, hogy a kahal szervezetileg is ortodox legyen, amit el is ért. Az országos szervezetbe való hivatalos bekapcsolódást dr Krausz Mór, a hitközség mai rabbija hajtotta végre, aki ideális lelkipásztor: szerény, kiváló szónok és „jól tud tanulni”. A doktori értekezését a prágai egyetem évkönyve első helyen közölte. Kontrolról szól.

— Semmi ugy nem érdekel — mondja bucsuzáskor —, mint a Talmud. Aki zsidó kultúrára vágyik, zsidó morálra és gondolkodásra, annak naponta tanulnia kéne egy-két oldal Talmudot.

Es már vette az egyik foliánst, hogy tanuljunk.

Országos nevű festő ő a városban: Keleti Sándor. Művészete az utolsó néhány esztendőben elmélyült és kiteljesült. Témáikban és kivitelükben is megkapó szobrait nem sokára ki fogja állítani és ekkor újabb oldalról fogjuk megismerni a tartásában halk, de alkotásában feltűnő művészt. (sz.)

Olasz hozzábarát Mag

Averescu marsall háttéréről

En Mussolini sági szerz

Bucuresti, december 7. beszéde két táborra szelődött. A demokráciáról beszéd apropójából, met-olasz orientációval szemlélt követelték, míg a ságu lapok azt hangoztatják mégis a fasiszta helye, nem pedig a franciák mögött, mert Mussolini milánói szavait komolyan mondta el beszédét, hogy megvizsgálja.

Külön fejezetet képez a nézeteltérésben Averescu Averescu nem fasiszta nem a hitlerizmus iránti régi olasz barátsága miatt vevőleg Olaszországban akadémiai és egész politikai az olasz orientáció hive ellen, hogy a milánói beszéd álljon be Románia és Olaszország között.

Averescu cikkében román barátságot Averescu marsall éppen Indreptareában cikksorozatát a bizonyítására, hogy Musszede nem jelenti azt, szándékban volna Romániáról lemondani. Először elmondja, hogyan ismerté Basarabiának Romániához sőt és hogyan kötötte 1926-ban a barátsági szerződés.

Második cikkében Averescu viszony további alakulását és részleteket. A cikk elmondja, hogy az olasz-román szövetkezés után Durazzo márk felkeresésére, a marsall, a román kormány utasítására van-e valami ellenvetés, és magyar közeledéssel szemben — Határozottan azt véli cikkében a marsall — hogy nem tudom milyen minnek ellenvetéssel, küll a véleményem, hogy egy semmiképpen sem lehet mániára néz.

— Első megjegyzésem, hogy még az olasz barátság szerződést írta szöveggel és Olaszország sem emelt az ellen, noha Olaszország között a viszony sziltebb volt akkoriban. Hisz párták a franciák. Marseille olasz munkást üttek ki, am rendkívüli elkeseredést keltegal szemben, amikor pedig nisz elvesztése után Tripo kompenzációt. Franciaország az olasz csapatok T vonulását háborus utimá. Mindezen felül a francia-ol hozzájárult az a körülmény Olaszországból a fasiszta nekült kommunistákat Franciaországból a fasiszta Averescu olasz-román barátságos fogadtatásban közvetít.

— Ennek ellenére, amikor szerződést aláírtuk. Franciaországból a fasiszta — mondotta nekem Mussolini — és ezalatt a kommissióim és ezalatt a kommissióim találmak olyan barátságos fogadtatásban Franciaországból a fasiszta Averescu olasz-román barátságos fogadtatásban közvetít.

— Ennek ellenére, amikor szerződést aláírtuk. Franciaországból a fasiszta — mondotta nekem Mussolini — és ezalatt a kommissióim és ezalatt a kommissióim találmak olyan barátságos fogadtatásban Franciaországból a fasiszta Averescu olasz-román barátságos fogadtatásban közvetít.

— Ennek ellenére, amikor szerződést aláírtuk. Franciaországból a fasiszta — mondotta nekem Mussolini — és ezalatt a kommissióim és ezalatt a kommissióim találmak olyan barátságos fogadtatásban Franciaországból a fasiszta Averescu olasz-román barátságos fogadtatásban közvetít.

— Ennek ellenére, amikor szerződést aláírtuk. Franciaországból a fasiszta — mondotta nekem Mussolini — és ezalatt a kommissióim és ezalatt a kommissióim találmak olyan barátságos fogadtatásban Franciaországból a fasiszta Averescu olasz-román barátságos fogadtatásban közvetít.

— Ennek ellenére, amikor szerződést aláírtuk. Franciaországból a fasiszta — mondotta nekem Mussolini — és ezalatt a kommissióim és ezalatt a kommissióim találmak olyan barátságos fogadtatásban Franciaországból a fasiszta Averescu olasz-román barátságos fogadtatásban közvetít.

— Ennek ellenére, amikor szerződést aláírtuk. Franciaországból a fasiszta — mondotta nekem Mussolini — és ezalatt a kommissióim és ezalatt a kommissióim találmak olyan barátságos fogadtatásban Franciaországból a fasiszta Averescu olasz-román barátságos fogadtatásban közvetít.

— Ennek ellenére, amikor szerződést aláírtuk. Franciaországból a fasiszta — mondotta nekem Mussolini — és ezalatt a kommissióim és ezalatt a kommissióim találmak olyan barátságos fogadtatásban Franciaországból a fasiszta Averescu olasz-román barátságos fogadtatásban közvetít.

December 16-án este 9 órai kezdettel a katolikus gimnázium dísztermében

CHANUKA-EST

a ciuji zsidó ifjusági szervezetek rendezésében

Nívós műsor!

Az est jövedelme teljes egészében a Keren Kajemeth Lójisrael javára megy.

— Az egyiptomi kormány a külföldi szakmunkásokat belföldiekkel cseréli ki. Kairóból jelentik: Az egyiptomi kormány törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé a munkanélküliség leküzdése érdekében. A javaslat értelmében egy év leforgása alatt az összes külföldi szakértőket és szakmunkásokat belföldiekkel cseréli ki.

Olaszország Románia hozzájárulásával kötött barátsági szerződést Magyarországgal?

Averescu marsall szenzációs cikksorozata a milánói beszéd háttéréről és a román-olasz viszony alakulásáról

En Mussolininél egy évvel hamarabb kötöttem barátsági szerződést a magyarokkal Ciucean — írja a marsall

Bucuresti, december 7. Mussolini milánói beszéde két táborra szakította a romániai közvéleményt. A demokratikus pártok a milánói beszéd apropójából, az ugynevezett német-olasz orientációval való radikális leszámolást követelték, míg a fasiszta beállított-ságu lapok azt hangoztatták, hogy Románának mégis a fasiszta blokk mellett van a helye, nem pedig a francia-szovjet orientáció mögött, mert Mussolini maga sem gondolta milánói szavait komolyan: és csak azért mondta el beszédét, hogy Magyarországot megvigasztalja.

Külön fejezetet képez ebben a külpolitikai nézeteltéréseben Averescunak az álláspontja. Averescu nem fasiszta beállítottságú és sem a hitlerizmus iránti szimpátiából, hanem régi olasz barátsága miatt, (a marsall tudvaleg Olaszországban végezte a katonai akadémiát és egész politikai karrierje alatt az olasz orientáció híve volt) emelt szót az ellen, hogy a milánói beszéd miatt elhidegülés álljon be Románia és Olaszország között.

Averescu cikksorozata az olasz-román barátságról. Averescu marsall éppen azért lapjában, az Indreptareában cikksorozatot kezdett annak a bizonyítására, hogy Mussolini milánói beszéde nem jelenti azt, mintha a Ducenak szándékban volna Romániával való barátságról lemondani. Első cikkében a marsall elmondja, hogyan ismerte el Olaszország Basarabiának Romániához való csatlakozását és hogyan kötötte meg Olaszországgal 1928-ban a barátsági szerződést.

Második cikkében Averescu az olasz-román viszony további alakulásáról közöl szemléletes részleteket. A cikk elmondja, hogy nem sokkal az olasz-román szerződés aláírása után Durazzo márkij felkereste az akkori miniszterelnököt, a marsallt, akitől nyilván a román kormány utasítására megkérdezte van-e valami ellenvetése, egy esetleges olasz-magyar közélettel szemben.

Határozottan azt válaszoltam — írja cikkében a marsall — hogy nem tudom milyen minőségben élhetnék ellenvetéssel, különben is az volt a véleményem, hogy egy ilyen közélettel szemben sem lehet hátrányos Romániára nézve.

Első megjegyzésem arra vonatkozott, hogy még az olasz barátsági szerződés előtt, barátsági szerződést írtam alá Franciaországgal és Olaszország semmilyen kifogást sem emelt az ellen, noha Franciaország és Olaszország között a viszony a lehető legfeszültebb volt akkoriban. Hiszen Tuniszt okkupálták a franciák. Marsailleből negyven ezer olasz munkást űztek ki, ami az olasz népből rendkívüli elkeseredést keltett Franciaországgal szemben, amikor pedig Olaszország, Tunisz elvesztése után Tripoliszban keresett kompenzációt, Franciaország kijelentette, hogy az olasz csapatok Tripoliszba való bevonulását háborus ultimátumnak tekinti. Mindezen felül a francia-olasz feszültséghez hozzájárult az a körülmény is, hogy az Olaszországból a fasiszta rezsim elől elmenekült kommunistákat Franciaország nagyon barátságos fogadtatásban részesítette.

Averescu olasz-francia közélettel szembeni közéleti.

Emek ellenére, amikor az olasz-román szerződést aláírtuk, Franciaországról csak barátságos szó esett közöttünk. „Nem tudom — mondotta nekem Mussolini — hogy ellen-ségim és ezáltal a kommunistákat értem: miért találunk olyan barátságos fogadtatásra éppen Franciaországban.“ Ebben a megjegyzésben inkább keserűség, mint szemrehányás volt.

A Ducenak ezt a teljesen személyi természetű megjegyzését nyomban közlöttem párizsi követünkkel az azóta elhalálozott Diamandival, azzal az utasítással, hogy mielőtt alkalom adódik rá, közölje a francia külügyminisztériummal.

Második megjegyzése arra vonatkozott, hogy akkoriban nem ismertem az olasz-magyar barátsági szerződésnek a tervét, másrészt pedig éppen egy évvel ezelőtt magam kötöttem barátsági szerződést országunkbeli magyarokkal, amely szerződés ciucean néven ismeretes.

Ez a paktum három példányban készült. Az egyiket személyesen nyújtottam át Ferdinánd királynak. Teljesen megbízható forrásból tudom, hogy e paktum megkötése nagy örömet keltett budapesti hivatalos körökben.

A lengyelországi zsidóság tragédiája a sejm előtt

Egy kormányképviselő a lengyelországi zsidóság számának drasztikus csökkentését követeli. „Üzzék ki a zsidókat a kereskedeleméből és iparból követelik a nemzeti demokraták

Két zsidó képviselő tragikus expozíciója a lengyelországi zsidóság nyomoráról

Varsó, december 8. Az elmúlt hét péntek-jén a lengyel sejmben szenvedélyes zsidó vita volt. A vita folytatása volt annak az interpellációnak, amelyet Rubinstein, rabbi, a Zsidó Parlamenti Klub nevében még a hét elején terjesztett be a vilnai pogrom-jellegű események miatt. Mindazokat a zsidó lapokat, amelyek az interpellációt leközlítették, a hatóságok elkobozták.

A sejm pénteki ülésén az interpellációval kapcsolatban Surzinszki kormányblokkhoz tartozó képviselő elégtétellel állapította meg, hogy Beck ezredes külügyminiszter a Népszövetség előtt felvetette a zsidó-kivándorlás és a kolonizáció kérdését, mert mint mondta,

„Elsőrendű szükségesség, hogy a Lengyelországi zsidók száma különösen a városok lakosságának drasztikus módon csökkentessék.“

A képviselő végül is annak az óhajának adott kifejezést, hogy Posen tartományból ne csak a lengyel parasztok, hanem lengyel kereskedők és kézművesek is vándoroljanak be az egykori orosz-lengyel városokba. A szónok végül a zsidók kérdésére „humánus megoldást“ követelte a kivándorlás megszervezése után.

Gyors kivándorlást követelnek a nemzeti demokraták

Rudzinszki képviselő, aki már az elmúlt évben ismertette a névét azzal, hogy egyik legerőteljesebb támogatója volt Pistor asz-szony vágatási tilalomról szóló törvényjavaslatának, kijelentette, hogy a miniszterelnöknek az a beszéde, amely egyrészt a zsidó-ellenes kilengések elfojtását jelentette be, és örömet fejezte ki afölött, hogy lengyel parasztok most a városokba özönlnek, egyáltalában nem elégtette ki őt. Mindez nem elegendő. Sokkal inkább szükséges, hogy a parasztnak a falukból a városokba való özönlés, tempóját meggyorsítsák és hogy ez a processzus együtt járjon a zsidóknak a kereskedeleméből és iparból való kiszorításával.

A zsidókérdés súlyos probléma, amelyet egyáltalában nem lehet kikérni.

A zsidókérdés valósága

Minzberg agudista programmal megválasztott zsidó képviselő Szklatovszki miniszterelnök beszédéből kiindulva, amely szerint a szociális segítés egyformán ki kell jusson az ország összes polgárainak, arra kérte a miniszterelnököt, hallgassa meg a teljes valóságot a zsidók szociális helyzetéről. — Hiányzanak a szavak — mondotta Minz-

Ez a helyes!

NIVEA FOGKRÉMET gyermekeinknek!

Gondoskodjék róla, hogy már zsenge gyermekkorban hozzáadjanak a gondos fogpoláshoz! Minden étkezés után, de különösen lefekvés előtt, gyermekeink fogait NIVEA FOGKRÉMMEL gondosan keféljék meg, szájukat öblítsék ki. Ez a legbiztosabb tisztartási mód és szép fehér fogakat eredményez.

Kisgyermek kedvéért!
Csodás íze!

24 Lel

Szerencsétlenségre a paktum nem volt tartós, mert a nálunk megszokott politikai intrika nyomban és biztosan olyan éket vert, amely ártalmára vált az országnak.

„Románia tudta nélkül nem tárgyal Olaszország Magyarországgal“

Két nappal később újra felkeresett Durazzo márkij, s rendkívül örömdetes dolgot közölt velem. Elmondotta, hogy továbbította válaszatát Rómába, a maga részéről hozzátoldva, hogy aggódom az olasz-magyar barátság terve miatt, holott valójában ez nem volt így. Közölte velem röviden annak a válasznak a lényegét, amelyet táviratára kapott. A római válasz szerint

Romániának nincs oka aggodalomra, mert mindenről, amiről Róma Budapest-tel tárgyalni fog, először Bucuresti fog tudni és Bucuresti hozzájárulása nélkül semmi sem fog történni e téren. Durazzo márkij közléséhez hozzátette még

a következőket: „A kormány feje felhatalmazott arra, hogy önrel személyesen közöljem a következőket:

A Róma és Budapest közötti közélettel Románia elölnyök kell tekintse. Önök ebben a szerződésben garanciát kell lássanak az ország nyugati biztonságára, abban az esetben, ha a körülmények ughoznak magukkal, hogy frontot kell alkitsanak kelet felé.

Nem kérhettem bővebb felvilágosítást, különösképpen azért, mert jól ismertem azt az embert, akitől ez a biztosíték érkezett. Még ma is rejtély a számomra, hogy miért változott meg Romániának Olaszországgal szembeni álláspontja az 1927. évi június 4-i dicsőséges politikai puccs után.

Eddig tart Averescu marsall második cikke. A cikksorozat folytatása valószínűleg újabb szenzációkat ígér ebben a külpolitikai afférban.

berg — amelyekkel csak félig-meddig is értelmezni lehetne a lengyelországi zsidó lakosság tragédiáját. A zsidókat morálisan és materiálisan egyre jobban hátrébe szorítják és brutálisan üldözik. Egy bizonyos párt, a nemzeti demokratáknak a pártja, betört fejeknek keresztül akar Lengyelországban hatalomra kerülni. Azok a kövek, amelyeket zsidó üzletekre és zsidó lakásokra hajítanak el, a jelenlegi rezsimet is célozzák. A szörnyű antiszemita propaganda megmérteljezi a fejeiket. Gyilkosokból álló osztagokat szerveznek. Ugyanazok az emberek, akiknek a rovására írható Lengyelország első köztársasági elnökének: Narutowitz professzornak meggyilkolása, most a zsidók ellen izgatják a lakosságot. A Republika című lodzi újság éppen most közöl egy cikket, amely szerint

„nagyon sok vér fog elfolyni, mert ez az egyetlen alapja a vitának. A bajonett hegye és a revolver golyója az egyetlen jogos argumentum.“

A javdneini elemi iskolában a vallás-tanár arra tanítja a gyermekeket, hogy a lengyelországi zsidókkal éppen úgy kell elbánni, mint ahogy Farao bánt el velük Egyiptomban.

Magam láttam — kiáltott fel beszédében Minzberg — Lodz uccáin két zsidó gyilkosát, aki közvetlenül tettének elkövetése után büszkén vállalta tettét és nemzeti demokrata párti igazolványát mutogatta. Így mérgezik meg a tömegek gondolkodását olyan időben, amikor Lengyelországnak nagyon ébernek kell lennie. Lengyelországnak a zsidókérdést nem zsidó üzleteknek a szétrombolásával, sem pedig a zsidók kivándorlásával kell megoldani. Mi, zsidók, egyenjogu és lojalis polgárai vagyunk az országnak. Évszázadok óta élünk a lengyel földön és nem fogjuk engedni, hogy kivándorlásra kényszerítsenek bennünket.

Kilencvenhat zsidó sebesült egy napon

Ezután Rubinstein rabbi beszélt, aki elmondta, hogy néhány esztendő óta a sejm ülésén egy nemzeti demokrata „november-lázadás“ szomorú jegyében nyílnak meg. Ez a „november lázadás“ tragikus ellenében van az 1831-es dicsőséges felkeléssel. A jelenlegi helyzet bevezető akkordja a vilnai véres pogrom volt, zsidó ablakok és zsidó cégtáblák országsszerte való összerombolása. Emlékszünk még a szabadságharcoknak az idejére, amikor joggal remélhettük, hogy Vilnából a nemzetiségek békés együttélésének békés központja lesz egy keleti Svájc. Ami azonban Vilnában november 12. és 24. között

történt, megcsufol minden emberi elképzelést. Hasonló események sohasem játszódtak le a város történelmében.

Egyetlen napon 96 súlyosan megsebesült zsidó polgárt kötözték be a hitközség helyiségeiben. Feje a sebesülteknek, a rendőrök gummibotjaitól sebesült meg. Fiatal gimnazistáknak csoportjai járták be a várost és törték be a zsidók ablakait. A miniszterelnök ugyan elítélte a kilengéseket, tartózkodott azonban attól, hogy a bojkott-terror is elítélje, noha ez is törvénytelen volt. A tapasztalat azonban arra kell tanítsa a miniszterelnököt, hogy minden bojkott-terror kilengésekben fajul el.

Vilnában játszódtott le az alábbi jellegzetes esemény is. Egy pogromfelvonulás az egyik városrészben összetalálkozott a gyermati ligának egy tüntető csapatával. A két csoportnak különböző céljai vannak. Amikor azonban összetalálkoztak,

mindketten ugyanazt a mondatot kiáltották: „Ki a zsidókkal Lengyelországból!“

Miért nem világosítják fel az elvakult tömegeket arról, hogy Lengyelország kivándorlási problémája nemcsak zsidó-kérdés?

Lengyelország — fejezte be szavait Rubinstein rabbi — nem választhatja sem a város, sem a barna diktatura útját. Az országnak meg kell maradnia demokratának, barátságos kapcsolatban Franciaországgal és Angliával. Nem lehet azonban a külföldi demokráciával baráti kapcsolatokat tartani mindaddig, míg az országban a brutalitásokat eltűrjük. A gyűlölet sohasem lehet építőanyag, hatása mindig csak romboló.

Tovább tart a bojkott Vilnában

Newyork, december 7. A Joint európai igazgatója: dr. Bernhard Kahn, az amerikai sajtó képviselői előtt részletes expozícióban tárta fel a lengyelországi zsidóság súlyos helyzetét. A legutóbbi idők zsidóüldözéséhez most egy új terv is csatlakozott, az, hogy a zsidókat tömeges kivándorlásra kényszerítsék. Bár nem valószínű, hogy a lengyel körorök a kényszerkivándorlás tervét keresztül fogják vinni, számolni kell azonban azzal a ténnyel, hogy Lengyelországból legalább egymillió zsidónak kell kivándorolni.

Vilna, december 7. A vilnai nemzeti demokrata diákok bojkott-posztokat állítottak fel a zsidó üzletek előtt, akik a vásárolni akaró keresztény vevőket elkergetik.

A vilnai városi tanács a zsidó tanácsosoknak azt a kérését, hogy a város bizonyos özszeget szavazzon meg a legutóbbi zavargások miatt kenyértelessé vált zsidóknak, elutasították.

CHANUKA

Irta: Gábel Sándor

Nagy Sándor csapatai meghódították a Szentföldet. Eredeti szándéka e világhódítóknak ugyan az volt, hogy ott földig lerombol mindent, Simon, az igazságos szavai és könyörgése arról győzték meg Nagy Sándort, hogy Jeruzsálem teljes elpusztítása méltatlan cselekedet volna, amely az ő világhódító nimbuszát elhomályosítaná. Később a zsidók valósággal megszerették a hatalmas, invenciózus uralkodót, aki nekik tökéletes vallás-szabadságot adott és liberális magatartással honorálta a zsidó nép abszolút lojalitását. Nagy Sándor halálával eltűnt az ő megértő, a zsidókkal szembeni toleráns szelleme, mert a hadsereg hatalmas vezérei közötti hatalmi versengés ütközőpontjába került a zsidóság. Ptolomaeus Lagina sikerült egész Palesztina földjét leigáznia, Jeruzsálemből rengeteg foglyot transzportált egyptomi hadseregébe. Ez az uralom jól értette módját annak, hogy a leigázott zsidó lakosság tudományos képzettségét és kulturális készségét a saját céljaira kihasználja és kisajátítsa. A görög tudományosság alapját a híres Septuaginta néven ismert, hetven zsidó tudós által külön-külön végzett bibliafordítás vetette meg.

A 206-ik évben foglalta el Nagy Antiochus Palesztinát. A zsidók volóságával tobzódtak a görög kultúrában, a görög vallási kultusz is óriási méreteket öltött a zsidó lakosság között. Megkezdődött a zsidóság sokszor visszatérő örökös átka, a korlátokat nem ismerő, mindent elsöpörő asszimiláció. Ez azonban nem járt egyedül. Magával rántotta a zsidó tömegeket, akik a görög kultusz tetemes külső formáit igyekeztek teljesen elsajátítani és saját kultuszuk mellőzésével, hitéletükbe is átültetni. A hellenista zsidók csakhamar tulsulyba kerültek, a szíriai hatalmak segítségével a főpapi tisztiséget is magukhoz ragadták. Ezzel olyan erkölcsi pusztítást végeztek a zsidó nép körében, hogy már-már a teljes pusztulásra kellett gondolni. Egyedül Jeruzsálemben sikerült a beláthatatlanul súlyos következményekkel járó asszimilációnak gátat vetni. Magában a zsidóságban is egy belső megújulás vette kezdetét, ennek veszélye és kockázata egy háborús veszéllyel ért fel. A belső megújulást kihasználva, Ephipanes Antiochus bevonult Jeruzsálembe, ahol szörnyű kegyetlenkedéseket vitt véghez. Rengeteg embert hurcoltatott rabulosságba, a lemezárolok száma a negyvenezretet meghaladta. Behatolt a Szentélybe, ahonnan elszakmányolta az összes arany és ezüst szentédményeket. Jeruzsálem zsidóinak nagy része, amely a mézárásokat elkerülte, földönfutóvá vált. Rendeletben tiltotta meg a vallásgyakorlatot, a törvényeket felejtette, a törvényeket megsemmisítette, a hitközhöz ragaszkodó keveseket kivégeztette. Az elűzöttek és bujdosók a hegyekben találtak meg menedékhelyeiket, borzasztó nélkülözések között éltek, de áthatotta őket a sok megdicsőült vallási vértanu szelleme, megható ragaszkodást tápláltak a zsidó hagyományok iránt és a közös bánat összehozta a bujdosókat.

Modaim városában maradt Matiszjohu Chasmonai nagyszámu családjával és amidőn a hatalom embereinek megtagadta a pogány kultusz nyílt követését, sőt arra merészkedett, hogy oltárait lerombolja, nyílt harc indult meg a család és a keveses számu követői végleges kiirtására. Matiszjohu kénytelen volt lakhelyét elhagyni, a hegyek közé menekült, a körje csoportosult kis táborral nemcsak az önvédelemre rendezkedett be, hanem kirohanásokat kezdett és az ilyen csatározások alkalmával a szíriaiak vezérét, Philippust leverték, ezzel önbizalmat és lelkesedést váltottak ki a már-már csüggedő harcosok lelkében. Juda Makkabi, Matiszjohu hőselkü fia több ízben ütközött meg nemcsak a küllelenséggel, de saját véreivel, a görög-pogány kultuszhoz hódoló zsidókkal is. Hosszu és nehéz küzdelmek után sikerült neki a zsidó törvények uralmát visszaállítania. Egész Palesztina területéről a 164-ik évben sikerült Juda Makkabinak az ellenséget kiszorítania. Bevonult a szent városba, hozzáfogott a Szentély tradicionális módon való visszaállításához és onnan a pogány kultusz utolsó maradványait is száműzte. Az ünnepélyes felavatásra Kiszlev hó 25-én került sor. Bár az örökklampa meggyújtásához alkalmas olaj csak egy napra volt elegendő, ez a kis mennyiség csodálatos módon nyolc napig világított megszakítás nélkül, addig, amíg tiszta olaj újból előállítható volt. Ezen a csodán épült fel a chanuka-felavatás ünnepe, a zsidó tradíció által örök időkre megszentelve.

A chanuka nyolcnapos emlékünnepe örök figyelemfelkeltéssel szolgáljon a késői generációk részére, hogy a zsidóság nagyszerű eszméitől való eltávolodás az idegen káros kultúrák majmolása csak szerencsétlenséget és bajt zudítanak a zsidó népre. A zsidóságnak

az emberiség nagy családjában elhivatása van, amelyet kizárólag saját tanának szel-leme által és azon keresztül teljesíthet. Idegen talajban elszánnul és végül elpusztul Izrael örök fája. A zsidó tradíciókhoz való megalkuvás nélküli ragaszkodásban rejlik a fennmaradás, a létezés, a zsidó nép virágzásának titka.

A chanuka-gyertya csak tradicionális

zsidó milióban világít, zsidó életideáljaink út-ját világítja meg. Idegen, zsidótlán környe-zetben egy jelentéktelen pisllakoló lánggá sat-nyul, amely képtelen bevilágítani az elfásult, a zsidóság eszméitől eltávolodott gondolatok-kal telített agyakat. Tanuljunk saját törté-nelmünk lapjairól, hogy zavartalanul halad-hassunk a Gondviselés által kijelölt, tradicio-nális útjainkon.

Ismét elhalasztották a községi választásokat

CLUJ, december 7. Tegnap érkezett meg a cluji városházára a belügyminis-terium rendelete, amely január 15-ről május 15-re halasztja el a községi választá-sokat. Ez a második elhalasztása a községi választásoknak, amelyeket tudvalevőleg először október 25-re írtak ki. A belügyminis-teriumi rendelet nem tartalmaz máko-lást az újabb elhalasztással kapcsolatban.

A szakszervezetek küldöttségileg kérték a város vezetőségétől a munkanélküli segélyek mielőbbi kiosztását

Egyelőre nincsen tisztázva: pénzben, vagy természetben osztják ki a segélyeket?

Cluj, december 7. (Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt Bruder szociáldemokrata párt-titkár és Cătănici Gheorghe nyomdász munkamurai alelnök vezetésével 30 tagu munkásküldöttség jelent meg a cluji vá-rosházán. A küldöttséget dr. Anca Cornel helyettes polgármester fogadta, akinek Cătănici átnyújtotta a cluji szakszerve-zetek kérelmét a munkanélküli segélyek és az élelmiszek árainak maximalása ügyé-ben. A memorandumban a munkások sür-getik a munkanélküli segélyek kiosztását, amely még nem kezdődött el, annak elle-nére, hogy a munkaügyi miniszter már jó-váhagyta azt. Mint arról beszámoltunk a szakszervezeti tanács kérelmére, a munka-ügyi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy ez évben nem természetben, hanem pénzben osztják ki a munkanélküli segélyeket. Meg-határozták a segély nagyságát is, naponta

családfőnek 10 lejt, minden családtagnak pedig 5 lejt.

Anca dr. helyettes polgármester átvet-te a memorandumot, egyben kijelentette, hogy a városháza nem kapott utasítást arra vonatkozólag, hogy a segélyeket az előző évi természetbeni helyett most pénzben osztják ki. Megígérte azonban, hogy a memorandumot továbbítani fogja az idő-közi bizottságnak. A munkásküldöttség ezután eltávozott a városházáról. A hely-zet most az, hogy a szakszervezeti tanács tudomása szerint pénzben adják ki a se-gélyeket, a városháza viszont természet-ben adományokról tud. Ennek a kérdés-nek tisztázása jó néhány napot fog igény-be venni, ami annyit jelent, hogy a mun-kanélküli bizonytalan ideig nem fogják megkapni a segély annak ellenére, hogy már jó ideje beállott a hideg idő.

Mi a különbség a jobb- és baloldali pártok között?

Grigore Filipescu a konzervatív párt gyűlésén kifejtette, hogy csak az a párt jobboldali, amely a tulajdonjog védelmére alapján áll, nacionalista, de nagylelkű is

Bucuresti, december 7. A konzervatív párt Gr. Filipescu elnökletével tegnap gyű-lést tartott, amelyen maga a pártelnök be-szélt.

— A világot foglalkoztató külpolitikai problémák — mondotta Filipescu — any-nyra döntő jelentőségűek a jelen pillanat-ban, hogy megkülönböztetett fontossággal kezeltem azokat a parlamentben. Egy or-szág tevékenysége nem lehet termékeny, bármilyen ügyes is legyen az, az ember, aki irányítja, ha nem támaszkodik okos belpolitikára. Nálunk számos alakulat ne-vezi magát jobboldalinak. Kérdem azon-ban, mi indokolja meg ezt az elnevezést? Egy jobboldali pártnak doktrínája kell, hogy legyen különösen gazdasági téren. A jelen pillanatban azonban az ugynevezett jobboldali pártok igyekeztek elleplezni

doktrínájukat. Tudnivaló, hogy a jobb- és baloldali pártok között alapvető különbség van a tulajdonjogot illetően. Vajjon va-lamelyik csoport sikraszállt a tulajdonjog védelmében? Egy jobboldali pártnak nemzeti magatartást kell tanúsítania.

— A konzervatív pártnak a következő feltételeket kell szemelőtt tartania: legyen konzervatív doktrínája és integrálisan na-cionalista, amely azonban nem akadályozza meg, hogy civilizált és nagylelkű le-gyen. A konzervatív módszer kizárja az egoizmust, a felekezétséget és demagó-giát. A mi nacionalizmusunknak nagylel-kűnek kell lennie, mert urak akarunk len-ni és jogunk van rá, hogy urak legyünk országunkban, de nem akarunk senkit sem elnyomni.

— A mi alakulatunk kicsiny számbeli-

leg, de nem is várhatjuk, hogy más le-gyen. De a multban is kicsiny volt, csak néhány tagja volt és mégis mi irányítottuk a nemzeti politika sorsát.

Grigorescu Filipescu beszéde további so-rán a kisebbségi kérdést is szóba hozta. Elismerve, vagy el nem ismerve a kisebb-ségi egyezményt, azt hisszük — mondotta — hogy a legrosszabb módszer, amit a ki-sebbségekkel szemben alkalmazhatunk, a magyaroké, amit azok használtak a hábo-ru előtt.

Schmidt Josef ma esti hangversenyének műsora:

1. Massenet: Aria a CID operából.
2. a) Muteverdi: Lasciatermi morir.
b) Scariatti: Son tutto duolo.
c) d'Astorgo: Yo cercando.
3. Mozart: Halleluja.
4. Mayerbeer: Aria az Afrikai nő operából.
5. Cilea: Aria a L'Arlesiana operából.
6. Donizetti: Der Liebestraum operából.
7. Buzzi-Beccia: Mai D'Amora.
8. Tosti: Marechiaro.
9. Lalo: Aria az Ys király című operából.
10. Puccini: Aria a Turandot operából.

Filmságerek, román dalok és a közönség által óhajtott darabok.

NYILTER

Nyílt levél a cluji ortodox izraelita hitközség vezetőségéhez

Városszerte megdöbbenést okozott Löwy Jeremiás brutálisítása, amellyel Rosenfeld Dezső mézáróskollegáját minden ok nélkül kényszerítette. A büntető eljárás folya-mán bizonyára megkapja ezért méltó bünté-tését. Az embervérontás vallásunk szerint a legsúlyosabb bűn és így méltán elvárhatjuk volna, hogy a hitközség vezetősége nem fogja a rituális huskimérést olyan emberre bízni, aki vallásunk eme legszigorúbb tila-lmát magát tuleszi, mert hiszen erre vallá-silag is érdemtelené vált. Nagy meglepés-re azonban, ugy hírlik, hogy Löwy Jeremiás továbbra is meghagyott a hitközség azon jogviszonyában, hogy kóserhust mérjen a hívőknek. Utolsó órában hívjuk fel arra a vezetőséget, hogy teljesítse vallásunk paran-csolatait és vonja meg Löwytől a kóserhus kimérésére adott engedélyt, mivel ellenkez-es esetben viselni fogja a felelősséget a fejle-ményekért.

Több hitközségi tag

* E rovatban közöltek nem vállal fe-lelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadó-hivatal.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, december 8.

Bucuresti. 6.50: Torna, zene, szakelődá-sok, hírek. 13.15: Marcu zenekar. 14.30: Ze-nekar folytatása, hírek. 18.15: Lemezek. — 19.30: Metzner vonónegyese. 20.15: Leriodt hárfaművész és Hauschild bariton hang-versenye. 21.40: Rádiózenekar. 22.45: A zene folytatása. 23.20: Vendéglői zene.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15: Görögkatolikus istentisztelet. 13.30: Az Operaház zenekara. 14.45: Rádiókrónika. 15: Hanglemek. 19.30: Csevegés, szalonzenekar. 21.20: A brit rádió Európa-hangversenyének közvetítése Lon-donból. 22.45: Hírek. 23.10: Cigányzene, katonazene. 1.05: Hírek.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készül-nek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársá-ság nyomdájában Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 8-61.

„EIN

Josef S
és csak

Cluj, december 7. (Az nautiból elindult és fele-dicsőség ormaira egy k-den e név foglal össze: mezekről, hangosfilme- szórójából csodálatosan egyéni színezeti tenorh. Bámulatos erővel zeng-téhez aránytalan ércesség- kapó, zsongító bensőség- panasszal még a legvidé- lódiákban is.

A szállodai szobában, és ügyvédjelölt öccse tá- tink vele, csodákerül ez — Nem hiszem —

— Az apám gazdálko- rette volna, hogy én k- meséli Josef Schmidt. En- lyára készítem kimond- Nem hiszem, hogy g- carnauti színházaknak a látogatója lett volna. Szé- 18 éves koromban mond- nyilvánvaló volt, hogy a- gok maradni. Egészen ad- ben azonban énekeltem i- fiu altisztja voltam a ce- énekarának, zsidó fami- kelni és sikereim voltak.

— Szólót is énekel a

— Hogyne. Szólamvez- már mint tenorista, a H- szerepeltem. Ezek a szere- gukon viselték a dilettán- magam még csak nem is- karrierre. Holott közben- és gondolom kellett arra- ciát teremtek magam- 1925-ben lehetett — egy- Cernautiban, a Hazamir- énekelni és felajánlotta, h- tet finanszíroz a számomr- rem volt. A berlini zenei- még mindig különösebb- ciók nélkül. Innen haza- toai szolgálatomat végezz- szolgáltam a 11-es hegyi- közelebbi sikereimet az ez- arattam. Szívesen hallgat- is köszönhetem, hogy a h- a káplári rangig vittem

Az előimádkó

— A leszerelés után k- kellett nézmem. Kántor- nagytemplomban. Nem- szívesen és igaz lélekkel- Hivatottságot éreztem a-

— Ehhez nem elegendő- vetjük közbe. A „kóvana- el sem képzelhető...

— No igen, ortodox cs- és gyermekkoromban a b- ret és toszvetet igen ala- tam. Első nagy nyilvános- imádkozói emelvény előtt- szokatlanul nagy volt a- gatottsága. Azt hiszem, r- a templomban énekelni e- életben impresszió volt. penbe szerződöttem le eg- sikerem volt, hogy a k- ismételn. Utána azonban- maradtam. Arra gondol- és folytatom ott, ahol- imádkozásnál. Antwerpen- Berline utaztam, hogy me- rokonaimat. Egy berlini z- jaként egy társas összejö-

Ismerje meg Spanyolors- Rokor

című érdekes regényét, E- egyszerű kötet ára 40 le- Megrendelhető a

„EIN TENOR GEHT UM DIE WELT“

Josef Schmidt Palesztinában és Németországban egyaránt csak héberül és csak zsidó publikum előtt énekel. Ma este Clujon vendégszerepel a világhírű tenorista

Cluj, december 7. (Az Uj Kelet tud.) Cernautiból elindult és felkuszott a világhírű és díszesség ormaira egy karrier, amelyet röviden e név foglal össze: Josef Schmidt... Lemezekről, hangosfilmekről, a rádió hangszórójából csodálatosan meleg és sajátosan egyéni színezetű tenorhang csendül a fülbe. Bámulatos erővel zeng a tenorista kistermethez aránytalan ércséggel, de mindig megkapó, zsongító bensőséggel és tele melabus passzal még a legvidámabb pattogó melodikában is.

A szállodai szobában, ahol impresszáriója és ügyvédjelölt öccse társaságában beszélgetünk vele, szöbakerül ez a kérdés.

— Nem hiszem — mondja, — hogy a

melankólia, amelyet hangomban érzek, az én egyéni megnyilatkozásom volna. Fajai sajátosság ez. Többé-kevésbé minden zsidó lélek hajlamos a meláburára.

Ahogy egymással szemben ülünk, egyszerű, rokonszenves fiatalember benyomását kelti. Nincs semmi benne a sztárok ilyen esetekben szokványos böbeszédiségéből. Alig harmincegy éves és máris izgalmas regény témáját képezhetné fiatalkori küzdeléseinek és tüneményes beérkezésének története. Ez a történet már többé-kevésbé ismert. Inkább az érdekelne: melyik az a döntő momentum, amelyen egy életsors megfordul és egyenesbe kerül?

Nincs a világnak még egy városa, ahol ez megismételhető volna. Párizs, vagy London sem bírnak el ily rövid időközben többet, mint két koncertet. És a publikum nem a jó-módu polgári rétegből, hanem inkább munkásokból és tisztviselőkből rekrutálódott. Tel-Aviv azonban nem tetszik neki. Cionista szempontból Josef Schmidt ugyanis cionista. És úgy látja, hogy Tel-Aviv lényegében a galut folytatása. Ezzel szemben lelkesen emlékezik vissza arra a koncertre, amelyet Rison Lúcionban adott. A terem kissé primitív volt, a hangulat azonban annál besőségebb. A környékbeli kolóniák munkásai és munkásnői feltűrt ujjú bluzban és rövid nadrágban a munkáról egyenesen a koncertre jöttek. Ő maga is uccai ruhába állt ki a

pódiumra és gallérját is megláztotta egy kissé, hogy könnyebben menjen az éneklés. De mindez oly felemelő, hogy lélekvidító és mégis oly családias volt... Nem frázis és nem túlzás, midőn azt mondom, hogy csakugyan nincs a világon még egy hely, ahol a koncerteknek oly megértő és átértő publikuma volna.

— És a nőkhöz való viszonya? — tesszük fel váratlanul és kissé tapintatlanul a kérdést. Ez is úgy alakul, ahogyan a hangosfilmjein látható?

Schmidt kissé rezignáltan tiltakozik. — Na nem... azaz, hogy... az Ein Lied geht um die Welt után tömegével kaptam a leveleket nőktől, akik azt írták, nem tudják megérteni, hogyan bánhatnak velem oly keményen el és azonnali házassági ajánlatokkal rohamoztak meg...

— No és?

— Ebben a tekintetben én hiszek az elhivatásban. Addig is Schmidt járja a világot. Románia után Németország, majd februárban amerikai turné következik. Ma este Clujon éneklő az opera- és dalirodalom legszebb alkotásait. (K. r.)

Schmidt Josef életének regénye

— Az apám gazdálkodó volt és azt szerettem volna, hogy én kereskedő legyek, — meséli Josef Schmidt. En pedig színészi pályára készültem kimondhatatlan ambícióval. Nem hiszem, hogy gyermekkoromban a camauti színházaknak nálam szorgalmasabb látogatója lett volna. Színészi álmairól csak 18 éves koromban mondtam le, midőn már nyilvánvaló volt, hogy alacsony termetű fogok maradni. Egészen addig reméltem... Közben azonban énekeltem is. Mint 14—15 éves fiú altisztja voltam a camauti nagytemplom énekkarának, zsidó családhoz hívtak énekelni és sikereim voltak.

Az első koncert

— Szólót is énekeltem a karban? — Hogyne. Szólamvezető voltam. Később már mint tenorista, a Hazamir énekkarában szerepelem. Ezek a szereplések erősen magukon viselték a dilettáncizmus jellegét. En magam még csak nem is gondoltam énekesi karrierre. Holott közben 19 esztendősem lettem és gondolnom kellett arra, hogy egzisztenciát teremtsék magamnak. Akkoriban — 1925-ben lehetett — egy németországi ur járt Cernautiban, a Hazamir próbáján hallott énekelni és felajánlotta, hogy onálló koncertet finanszíroz a számomra. Ezen áttűtő sikerem volt. A berlini zenei főiskolára utaztam, még mindig különösebb remények és ambíciók nélkül. Innen haza rendeltek, hogy katonai szolgálatomat végezzem el. Radautiban szolgáltam a 11-es hegyvidéki zászlóalj és legközelebbi sikereimet az ezred tisztikara előtt arattam. Szívesen hallgattak és talán ennek is köszönhetem, hogy a hadseregben egészen a káplári rangig vittem fel.

Az előimádkozói emelvény előtt

— A leszerelés után kenyérkereset után kellett nézmem. Kántor lettem a cernauti nagytemplomban. Nem kézszerből, hanem szívesen és igaz lélekkel imádkoztam: elő. Hivatottságot éreztem a kántorsághoz...

— Ehhez nem elegendő egy szép hang — vetjük közbe. A „kövára” nélkül jó kántor el sem képzelhető...

— No igen, ortodox családból származom, és gyermekkoromban a bibliát, rasát, gemoret és toszvetet igen alaposan tanulmányoztam. Első nagy nyilvános sikereimet az előimádkozói emelvény előtt arattam, akkortájt szokatlanul nagy volt a nagytemplom látogatottsága. Azt hiszem, rohaszonkor hallott a templomban énekelni egy ur, aki a magánéletben impresszárió volt. Ez az ur Antwerpenbe szerződöttett le egy koncertre. Olyan sikerem volt, hogy a koncertet még kellett ismételnem. Utána azonban ismét magamra maradtam. Arra gondoltam, hogy hazajövök és folytatom ott, ahol elhagytam: az előimádkozásnál. Antwerpenből mindenestre Berlinbe utaztam, hogy meglátogassam ottlő rokonaimat. Egy berlini zsidó ur meghívottaként egy társas összejövetelen énekeltem.

Egy karmester volt jelen a társaságban, aki másnap sürgősen meghívót küldött a berlini rádió igazgatóságára által.

„Ein Lied geht um die Welt“

— Ami ezután következett, csaknem úgy zajlott le, mint ahogyan azt „Ein Lied geht um die Welt” című filmben láthatta. A nagybácsim kísért el a rádióhoz, egy karcsu, magas ur. Mindenki őt nézte a meghívott tenoristának és engem lekezeltek, mint lábatlanokódó kísértőt. Végül is sor került a próba-éneklésre. Az igazgató megilletődve hallgatott. A szomszédos ajtó sorra kinyitak és az ott tartózkodó zenei szakértők és hírességek rendre bejöttek a szobába, hogy hallgassanak. Egy hét múlva a berlini rádióban Meierber: Afrikai nő című operájának főszerepét: Vasco de Gama-t énekeltem.

— Ez volt a sorsdöntő fordulat. Másnap a lapok nagy recenziókban számoltak be szerepléseimről. 1929 végén, 1930 elején lehetett ez. A hanglez-gyarak ajánlataiban váltogathattam ezután, a rádiótól sorozatos szereplésekre kaptam meghívást és nemsokára sor került első hangosfilmemre, a Liebes-expressre is, amelyben egyelőre csak kis szerepet alakítottam. Következett azonban nemsokára eddigi legnagyobb hangosfilm-sikereim: „Ein Lied geht um die Welt.” Az UFA, Hitler uralomrajövetele előtt kezdte el forgatását, a bemutatóra azonban csak akkor került sor, midőn a nemzeti szocialisták már két hónap óta tartották kezükben a hatalmat. A bemutatón a mai Németország legfőbb kulturális irányítója is megjelent, az ezt követő banketten pedig a hivatalos világ képviselőinek jelenlétében ünnepezték a film példátlan sikerét.

Csak zsidó közönség előtt...

— Azóta nem szerepeltem Németországban? — Többször is. Természetesen csak zsidók előtt énekelhetek. Meg kell mondanom, hogy azóta is mindig kifogástalan udvariassággal kezeltek Németországban. Berlinben, Hamburgban énekeltem zsidó publikum előtt, de a koncerttermen kívül találkoztam remzsidókkal is, akik sajnálatukat fejezték ki, hogy nem hallhattak. Annakidején nagy sikereim voltak Németországban és szerettek az emberek. Az időközben elkészült filmeim már nem kerültek természetesen színre, de az „Ein Lied geht um die Welt” talán még most is hallható itt-ott Németország valamelyik kisebb városában. Januárban ismét fellépek Németországban. Zsidó dalokat fogok héberül, zsidó publikum előtt énekelni.

— Akárcsak Palesztinában...

A palesztinai koncertdobogón

Josef Schmidt hátrasímitja haját és palesztinai emlékeiről beszél. Tel-Avivról, ahol két hét leforgása alatt öt koncertet adott. Valamennyiszer 1400—1500 főnyi publikum előtt.

Capitol Muzgó Szerdán mutatja be az évad legszebb BOLVARY világlágerét!

VASZARY JANOS hatalmas sikerül vigjátéka:

Szerelemmel vádollarak

Zeneje: Michael Eisemann-tól. A film külső felvételei Magyarországon és a Lidón készültek. Főszerepekben: Gustav Fröhlich, BULLA ELMA, Halmay Tibor és Stolz Hilda.

Bucurestiben nem rendeznek a diákok uccai tüntetését december 10-én

Istentisztelettel és diszeládással emlékeznek meg a diákszövetség megalakulásának évfordulójáról

BUCURESTI, december 7. A diákszervezetek vezetői elhatározták, hogy december 10-én a fővárosban nem lesznek uccai tüntetések. A diákszövetség megalakulásának évfordulójáról délelőtt a Szent Antal templomban tartandó Istentisztelettel, majd pedig este ünnepi előadással fognak megemlékezni. Arra vonatkozólag nincs még jelentés, hogy a fővárosi ünnepségekről hozott rendelet a vidéki diákközpontokra is vonatkozik-e.

Nagy nyugtalanságot váltott ki a francia népfrent pártjaiban a kommunisták szombati éles támadása a kormány külpolitikája ellen

Nagy tüntetés volt tegnap Párizsban a köztársasági Spanyolország mellett

Párizs, december 7. A Havas jelentése szerint a kommunisták tartózkodása a szombati bizalmi szavazástól, amivel a külpolitikai vita befejezést nyert, foglalkoztatja a tegnapi lapokat.

A Le Populaire, a szocialista párt hivatalosa szerint a kommunista nyilatkozat támadó kitételei igen élénk felháborodást idéztek elő a népfrent képviselői között és a szocialista csoportban politikai természetű nyugtalanságot keltejt, amit felesleges lenne eltitkolni.

A l'Oeuvre így ír: „Lehet szó azonnali lemondásról?” Szó volt róla, de bel- és külpolitikai szempontból ezt a megoldást elvetették. Mégis nyilvánvaló, hogy a többség számára súlyos probléma merült fel. Léon Blum kétségkívül tartalék-többség fölött rendelkezik, de nem akar ahhoz folyamodni. A néparevonal formájához híven a front összes parlamenti csoportjaira akar csupán támaszkodni. Ha a kommunisták kivonulnak a front kebeléből, menni fog Blum is. A szó tehát a kommunistáké.

Párizs, december 7. (Rador.) A kommunista párt titkári hivatala jelentést adott ki, amelyben közli, hogy a szombati tartózkodás a szavazástól egyedül a kommunista képviselők azon fe fogásának tulajdonítható, hogy ellenzik a spanyolországi kormánykötők vesztégar alá helyezését. Egyébként a kommunistapárt kész szorosan és testvériesen együttműködni a kormánnyal.

Párizs, december 7. (Rador.) A „Szabad Spanyolország”-ért küzdő liga tegnap

nagyszabású tüntetés rendezett a köztársasági Spanyolország érdekében, követelve a blokád felfüggesztését a kormány érdekében. Felsőhált a gyűlésen Cachin kommunista vezér is, aki a francia kommunista párt nevében kijelentette, hogy a jelenlegi kormány egyetlen komoly indokot sem tud felhozni a benemavatkozási elv fenntartási érdekében. Egyik hallgató közbekiáltott:

„Jöjjön a kommunista párt uralomra!” Cachin erre válaszul kifejtette, hogy a párt nem fog meghátrálni ilyen eshetőségekkel szemben, de csak a megfelelő pillanatban, amikor a jelenlegi kormánytől teljesen különböző akciót fog gyakorolni. A párt mégis fenntartja a kormányval való együttműködést azon program megvalósítása érdekében, amelyet a néparevonal maga elé tűzött.

A gyűlés végeztével a résztvevők határozatot fogadtak el, amely követeli a blokád megszüntetését, a kereskedelemi szabadság helyreállítását és tiltakozik azon tény ellen, hogy Companyst, a katalán kormányzáság elnökét megakadályozták a gyűlésen való felszólalásban.

Salom Brin jiddis társulata Simleul Silvaniein

Salom Brin jiddis művészszipada szombaton és vasárnap óriási sikerrel szerepelt Zalaun. Kedden és szerdán a társulat az „Abschied” és a „Der kabbalist” című darabokkal vendégszerepel Simleul Silvaniein.

Ismerje meg Spanyolországot! Földjének és városainak szépségeit! Rokonszenves, derék, szerencsétlen népet! Olvassa el

SZABO IMRE:

TOLEDO

című érdekes regényét, melynek háttérben fejbontakozik a régi és mai Spanyolország. Egyszerű kötet ára 40 lej. Számozott példány 80 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvszáltyában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

vekkatokációk

Str. Baron

Telefon: 8-61.

A zsidó bevándorlás és a kolonizáció kérdése az angol királyi bizottság előtt

Werner Senator több certifikátot követelt a német zsidók számára. Weizmann a telavivi kikötőben. „A zsidók tovább folytatják az építőmunkát, míg céljukat el nem érik, — jelentette ki Weizmann

Jeruzsálem, december 7. Az angol királyi bizottság december másodikán tartotta újabb nyilvános ülését, amelyen dr. Werner Senator, a Jewish Agency kivándorlási osztályának elnöke tartott beszámolót a bevándorlás kérdéséről és Jewish Agency bevándorlási politikájáról. A királyi bizottság tagjai részletkérdésekről érdeklődtek Werner Senatornál, aki kimerítő vallomásában többek között a következőket mondotta:

A Jewish Agency sérélméi

Az utolsó három évben a Palesztinába vándorolt kapitalisták száma 14.500, a hozzátartozóké 19 ezer lélekre rugott. Ezzel kapcsolatban azt a követelést hangoztatta Werner Senator, hogy a németországi ifjúsági certifikátok számát emeljék fel. Az elmúlt két évben a certifikátok száma nagyon csekély volt, ami a németországi zsidó ifjúságot tragikus helyzetben igazságtalan eljárás volt. Panaszt emelt Werner Senator a palesztinai kormányban bizonyos intézkedései ellen. A 18 éven aluli és 55 éven felüli hozzátartozók bevándorlási lehetőségét megnehezítették. Ez az intézkedés árt a jövendő gazdasági életének, mert a palesztinai lakosság ezért egyre nagyobb összegekkel kénytelen támogatni Palesztinán kívül élő rokonait. Kifogásolta Werner Senator azt is, hogy a kormány nem engedélyezi 35 éven felüli munkások bevándorlását.

Az illegális arab bevándorlók

Ezután Eliahu Epstein, a Jewish Agency politikai osztályának tisztviselőjét, mint tanút hallgatta ki a bizottság. Epstein a szomszédos Hauran arab tartomány és a Palesztina közötti kapcsolatokról tett nyilatkozatot. Elmondotta, hogy Hauranból 20—25 ezer illegális bevándorló jött az országba, ugyanakkor azonban Transzjordániából is jelentős számú arab vándorolt be illegálisan az országba. Epstein azt követelte, hogy a palesztinai kormány a szíriai határt zárja le az illegális bevándorlás előtt.

Zsidó tanúk a királyi bizottság előtt

A bizottság legközelebbi nyilvános ülése december 8-án lesz. Zsidó részről ezen az ülésen dr. Ruppin és dr. Hexter fognak a kolonizáció kérdéséről beszélni. Kihallgatják Pekar professzort, a héber egyetem tanárát, valamint Horowitz és Joszef ismert ügyvédek is, és pedig a vizellátás és földvásárlási kérdésekről. Ujra megjelenik a bizottság előtt Mose Shertok is, aki a hivatalos munkálatokról kiegészítő beszámolót fog tartani. Mose Shertokot az ezután következő zárt ülésen is ki fogja hallgatni a bizottság a biztonsági kérdésekről.

London, december 7. Az alsóház december 2-i ülésén Antony Eden külügyminiszterre folytatott tárgyalásairól. A képviselő azt a kérdést is feltette, hogy folytat-e tárgyalások Beck és Eden között a lengyelországi zsidóság számára Palesztinába való bevándorlásáról.

Mit tárgyalt Eden Beckkel

Eden igenlő választ adott a képviselő kérdésére. Közölte, hogy Beck ezredes csakugyan szóba hozta Palesztina kérdését. A lengyel külügyminiszter teljes mértékben ismeri ugyan a palesztinai helyzettel kapcsolatos nehézségeket, másrésztől viszont rámutatott arra, hogy Lengyelország lakossága évről-évre növekszik és kifejtette, hogy milyen problémák elé állítja a lengyel kormányt az a tény, hogy bizonyos országok, amelyek felé a lengyel állampolgárok kivándorlása irányult, bevándorlási korlátozásokat léptettek életbe.

Az alsóháznak ugyanezen az ülésén Wil-

son képviselő azt a kérdést tette fel a gyarmatiügyi miniszternek, hogyan áll Palesztinában a szesz italok árusítására. A képviselő szerint a háború előtt Palesztinában összesen 25 italmérsi engedély volt, most pedig az engedélyek száma 970-re emelkedett.

Három nagyhatalom támogatja az arab sztrájkot

Ormsby Gore gyarmatiügyi miniszter jelentette, hogy a háború előtti italmérsi

engedélyek számát nehéz megállapítani. 1930—31-ben az engedélyek száma 1063, 1932-ben 1054, 1933-ban 973, 1934-ben pedig 1241 volt.

London, december 7. A konzervatív párt egyik ülésén Sir Ronald Stors, aki Jeruzsálemnek 9 évig katonai kormányzója volt majd pedig Jeruzsálem és Judea polgári kormányzói tisztjét töltötte be, e palesztinai helyzetről tartott beszámolót.

Stors szerint Palesztina ma valósággal puszkaporos hordó. A királyi bizottságnak rendkívül nagy a jelentősége. Ismertette az arab és zsidó álláspontokat. A sztrájk nem spontán megnyilatkozás volt, hanem azt külföldről táplálták. Nem lehet kétség afelől, hogy három nagyhatalom, amelyet a szónok nem nevezett meg, állandóan támogatja a sztrájkot. A kormányban nehéz a helyzete. Az arabok a zsidók javára, a zsidók az arabok javára való részrehajlással vádolják. Annyi bizonyos, hogy a mandátumot nem szabad felfüggeszteni.

A Zsidó Párt bihormegyei tagozatának nagygyűlése

Dr. Fischer József nagyszabású expozé tartott a zsidóság helyzetéről

Oradea, december 7. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap délután fél három órakor tartotta meg az oradeai és bihormegyei Zsidó Párt évi közgyűlését a Lloyd kávéház különtermében. A gyűlésre a bihori községek is elküldték delegátusait, míg a tartományi tanácsot és a központot dr. Fischer József tartományi elnök képviselte.

Dr. Klein Ernő, a bihori pártvezető elnöke nyitotta meg az ülést s mindenekelőtt a gyűlésnek Károly király iránti hódolatát tolmácsolta. Ezután a zsidóság általános helyzetéről beszélt, vázolta a gazdasági krízis romboló hatását és kimutatta, hogy a zsidóság csak a jelenlegi jogainak fenntartásáért küzdhet, mert új jogok szerzésére nincs lehetőség.

— Nincsenek illúzióink — mondotta beszéde során Klein dr. — s tudjuk, hogy csak önmagunk erejében bízhatunk.

Dr. Glück Áron a salontai, Osterreicher

Ede a tileagdi, Guttmann Géza a beiusi, Weisz Izidor a tincai, Freytag J. a salardi, Klein Sándor a vadul crisului és Kornhauser Izidor a secueni zsidóság üdvözlését tolmácsolta.

Ezután került sor dr. Fischer József nagy érdeklődéssel várt beszédére.

Dr. Fischer József expozéja a zsidóság helyzetéről

Dr. Fischer nagyszabású beszédét a zsidóság emancipációjának ismertetésével kezdte és rámutatott arra, hogy az emancipáció ugyanakkor, amikor visszaadta a zsidóságnak az élethez való jogát, egyben megfosztotta népi jellegétől. Az emancipáció tehát mélyes szakadékokat támasztott s a zsidók abban a hitben, hogy a gazdanepek befogadják őket, feladtak minden népi sajátosságát, sőt még a vallást is elhanyagolták. Annál későbből lennebből érte a zsidóságot ez az újabb iszonyú antiszemita hullám, mely

Weizmann a telavivi kikötőben

Tel-Aviv, december 7. Weizmann Chajim a Jewish Agency és a Cionista Világszervezet elnöke Mose Shertok társaságában látogatást tett a telavivi kikötőben. A kikötőben óriási tömeg fogadta Weizmann, akit lelkes ünneplésben részesítettek. Ezután Weizmann a telavivi vásár éttermébe ment, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesült. A beszédekre adott válaszában Weizmann kijelentette, hogy régen nem látott olyan előrehaladást, aminőt a telavivi kikötő mutat létesítése óta. Ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy Tel-Avivnak nagy és forgalmas kikötője lesz, mely az egész Nemzeti Otthon céljait fogja szolgálni. Ma még nem beszélhet a királyi bizottságról, bizonyos azonban, hogy a zsidók tovább folytatják munkájukat, míg céljukat el nem érik.

A kikötőben egyébként tovább folytatták a munkát, amelyet a múlt héten a tengerparton dühöngő orkán következtében félbe kellett szakítani.

Viktória, vagy amerikai gépet

keresünk megvételre.

Ajánlatokat ármegjelöléssel a kiadóra kérünk „Jó állapotban” jellegére.

készségbevonja a zsidóság egyéni becsületét, anélkül, hogy népi jogaira tekintettel lenne.

A gettó valamilyen formában fenn tudta tartani a zsidóságot, de ma ha a zsidó tömegek nem tudják megvédeni állampolgári jogait, akkor a pusztulás elkerülhetetlen.

— Ha ma elbukunk a harcban — mondotta dr. Fischer József —, akkor nemcsak mint zsidók, hanem mint emberek is elbukunk.

A következőkben a lengyel zsidóság rettenetes szenvedéseit ecsetelte a szónok, majd a német zsidóság helyzetét ismertette, azt a következtetést vonta le, hogy a lengyel zsidóság szervezkedik és kész felvenni a harcot.

A Zsidó Párt működése

A Zsidó Párt működésére tért át ezután a szónok s vázolta, hogy parlamenti képviselő és megfelelő mozgási szabadság hiányában a párt csak csekély munkát tud végezni a nyilvánosság bevonásával, hogy annál többet dolgozzék csendben.

A továbbiakban

a zsidó tömegek megszervezéséről beszélt dr. Fischer

— A lengyel példán okulva, szövetségeket, gazdasági intézményeket kell létesíteni — mondotta. — A zsidóság összefogására, a kölcsönös segítségére van szükség. Sajnos, legenda az ellenségeink által oly jól kiaknázott zsidó összetartás. A valóság az, hogy széthúzás, közömbösség ritkítja sorainkat.

Bejelentette dr. Fischer, hogy a Zsidó Párt újjászervezei kereteit, házról házra járva győzi meg a zsidókat és mindent elkövet, hogy a gazdasági megszervezést keresztülvigye.

— Számot kell vetnünk azzal, hogy ma minden zsidó egzisztencia veszélyben forog.

— Minden zsidó állására száz pályázó akad és fondorlatos eszközökkel akarják a zsidók szájából kiűzni a kenyeret. Akad még protektor, aki védi a zsidókat, van még néhány befolyásos zsidó, aki tartani tudja a maga egészen szűk keretében a zsidó pozíciókat, de ez semmit sem ér ma, amikor zsidó tömegek deklasszálódtak.

Együttműködés a kisebbségi pártokkal

Az Országos Zsidó Központi Tanács céljainak ismertetése után a

többi kisebbségi pártokkal való együttműködés fontosságát hangoztatta dr. Fischer József és annak a hitének adott kifejezést, hogy eljön az idő, amikor ez az együttműködés megvalósul.

Végül utalt arra dr. Fischer, hogy nem kíván a belpolitikai helyzettel foglalkozni, azért, mert a Zsidó Párt elveihez hiven nem avatkozik bele a pártharokba és minden pártot, mely az állampolgári egyenjogúság alapján áll, szívesen lát a kormányon.

A nagy tapssal fogadott beszéd után Spitzer Benjámín és Lebovics Rudolf beszéltek, majd dr. Klein elnök felolvasta a 12 pontból álló határozati javaslatot, amely egybefogja az összes zsidó követeléseket.

Paul Baratov dr. (Ben Zvi) jiddis szintársulata

ard'ali turnéjának programja:

Oradean

a

Heyman

Szinkörben:

December 8-án, kedd este 9 órakor:

Ec Hadaasz

(Vigjáték)

December 9-én, szerda este 9-kor:

Sömá Jiszrul

December 10-én, csütörtökön este:

Der Fremder

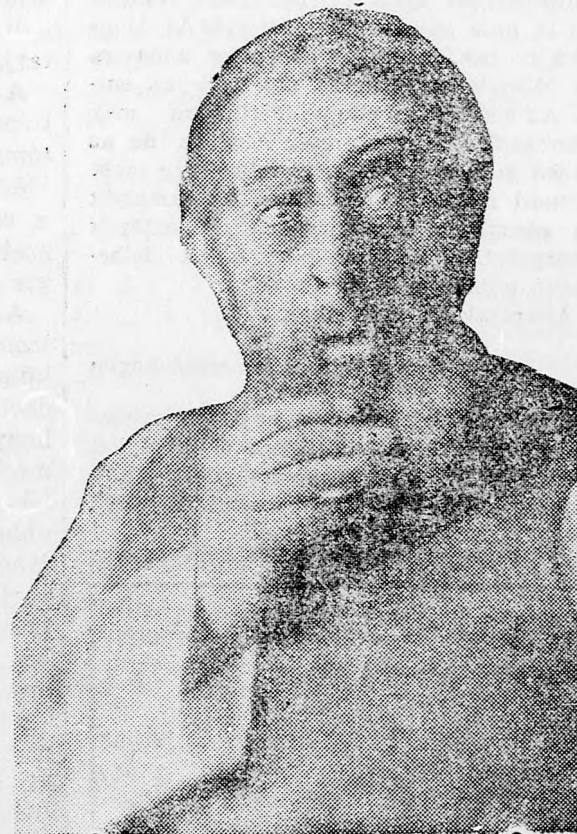
(Az idegen). Vigjáték.

Csütörtök délután 5 órakor nép-előadás:

Hinkemann

Olcso helyárrakkal:

Ez utolsó három előadást köz-kívánatra a cionista helyicsoport kérésére tartja a társulat a KKL javára.

Vaida-
Korn

Gh. Brati
Di

Bucuresti, decen-
berkeiben az egyes-
mozgalmas élet kez-
idejüleg megindult
cirkulációja is. Egy-
számoltunk a Maniu
telésekről, amelyek
nyek kölcsönöznek
A volt miniszterelnö-
lyek általános szke-
Maniu frontváltotat-
reket és nem tartják
az pozitív eredménye-
szemben személyiség-
ló verzióknak újabb
markans politikai ve-
leg pedig az utóbbi
rályi audienciák.

Minjt már megirtuk
uralkodó ebédre látta
ronescu volt minisz-
másfél évvel ezelőt
rasztpártból és azóta
minden akív politik
Beavatottak azoaban
ronescu változatlanul
radt a kulisszák mög-
sakmeczönyének, azt
nescu szimpatizál a
kal és esélyes váro-
kormányalakulatnak
rasztpárt megkerülése
litikai személyiségek
alakulna meg.

Tegnap délután G
majd Iuniant fogadta
kodó. Az Aderverul sz
látják, hogy ezeken az
lönböző elágazó szem-
összeegyeztetni, az e
összetétele szempontj-
ban leszögezik, hogy J
sok, akiket a személy-
eisősorban kombinál
hogy Tatarescunak tov-
maradnia. Így ezek a
a messzebbi jövő sze-
érdekességgel.

A személyiségek kor-
tása körül különösen
vékenykedik megkülön-
mal. Az egyesületi ün-
professzor a kamara
beszélgetést folytat-
közölte vele, hogy ért-
repe lesz a legközele-
megoldása során és fe-
személyiségekből álló
sára, amelynek mini-
Mironescu lenne. Vajd
kedvező választ adott
ezután felkereste Miro
Octavian és mindkett
személyiségek kormány-
politikus közötti mege-

Az év
nagy
sike
MICHAEL SO

A
Csendes
Triló

I. kötet: A esendő
II. kötet: Viharos
III. kötet: Kozások

Most már kapható

Az első nagy és cft
Oroszország át
EPOCH

Vaida—Mironescu—Iorga—Goga kormánykombinációról írnak a fővárosi lapok

Gh. Bratianu, Iunian és Mironescu királyi kihallgatása.
Dinu Bratianu Maria királynőnél ebédel

Bucuresti, december 5. A belpolitika berkeiben az egyesülési ünnepek után mozgalmas élet kezdődött el és ezzel egyidejűleg megindult a különböző verziók cirkulációja is. Egyik előző számunkban beszámoltunk a Maniuval kapcsolatos híresztelésekről, amelyeknek az angliai események kölcsönöznek különös érdekességet. A volt miniszterelnökhöz közelálló személyek általában szkeptikusan fogadják a Maniu frontváltatásával összefüggő híreket és nem tartják valószínűnek, hogy az pozitív eredményekhez vezet. Ezzel szemben személyiségek körüli szólo verzióknak újabb tápt adott néhány markáns politikai vezető eszmecseréje, főleg pedig az utóbbi napokban lezajlott királyi audienciák.

Mint már megírtuk, tegnapelőtt délben az uralkodó ebédre látta vendégül G. G. Mironescu volt miniszterelnököt. Mironescu másfél évvel ezelőtt kivált a nemzeti pártzótából és azóta távol tartotta magát minden aktív politikai megnyilatkozástól. Beavatottak azonban tudnivalókat, hogy Mironescu változatlanul fontos figurája maradt a külisszák mögötti politikai élet sakkmezőjének, azt állítják hogy Mironescu szimpatizál a jobboldali formációkkal és eglyes városnányosa egy olyan kormányalakulatnak amely a nemzeti pártzót megkerülésével és különböző politikai személyiségek közreműködésével alakulna meg.

Tegnap délután Gheorghe Bratianu, majd Iuniant fogadta audiencián az uralkodó. Az Adeverul szerint ugy látják, hogy ezeken az audienciákon különböző elágazó szempontokat kívánnak összeegyeztetni, az eljövendő kormány összetétele szempontjából. Másrésztől azonban leszögezik, hogy Jorga, Vaida és mások, akiket a személyiségek kormányába elsősorban kombinálnak, kijelentették, hogy Tatarescunak továbbra is helyén kell maradnia. Így ezek a kihallgatások csak a messzebbi jövő szempontjából bírnak érdekességgel.

A személyiségek kormányának összeállítása körül különösen Jorga professzor tevékenykedik megkülönböztetett buzgalommal. Az egyesülési ünnepek alkalmával a professzor a kamara folyosóján hosszas beszélgetést folytatott Vajda Sándorral, közölte vele, hogy értesülése szerint szerepe lesz a legközelebbi kormányválság megoldása során és felkérte Vajdát egy személyiségekből álló kormány támogatására, amelynek miniszterelnöke ő, vagy Mironescu lenne. Vajda Sándor állítólag kedvező választ adott a professzornak, aki ezután felkereste Mironescut, majd Goga Octavianát és mindkettőjüket megnyerte a személyiségek kormányára számára. A négy politikus közötti megegyezés csak a kor-

mányválság kirobbanásának napján nyilvánosságra kerül. Addig is kísérletek történtek abban az irányban, hogy a kormány számára megnyerjék Argetoianu és Iunian közreműködését is. Argetoianu belépését egyelőre Jorga ellenzi. Nem tudja elfelejteni volt bel- és pénzügyminiszterének, hogy miniszterelnöksége idején milyen kellemetlen helyzetbe hozta. Ami

Iuniant illeti, a volt igazságügyminiszter már nem ragaszkodik választási kormányhoz, elfogadja egy nemzeti kormány szükségességét, de egy Jorga-Vaida-Mironescu kombinációt nem tart eléggé komolynak ahhoz, hogy résztvegyen benne.

Politikai érdekességként emlegetik, hogy Mária királyné tegnap ebédén látta vendégül Dinu Bratianut, a liberális párt vezetőjét. Nem tartják kizártnak, hogy Dinu Bratianu közelebből királyi kihallgatásra is jelentkezik. Az Adeverul szerint Dinu Bratianu az utóbbi időben jóval engedékenyebb a nemzeti pártzótta szemben és ugyancsak a lap írja, hogy a királyi kihallgatásra jelentkezett politikusok közül is többen képviselik azt az álláspontot, hogy a belpolitikai válság megoldásánál nem lehet eltekinteni a nemzeti pártzótól.

Meghiusult egy arisztokrata- esküvő Angliában

A menyasszony anyjával együtt Franciaországba repült

London, december 8. (Inf.) Az uralkodó házassági tervével kapcsolatosan kitört válság annyira foglalkoztatja a közvéleményt, hogy a lapok majdnem napirendre tértek az angol arisztokrácia egyik legnagyobb szenzációja felett. Az előkelő londoni körökben azonban szombat óta a királydráma mellett egyébről sem beszélnek, mint erről a példátlan esetről. Westminsterben, a Szent Margit-székesegyházban szombaton délután nagy esküvőre készülöttek. A londoni felső tízezer két vezető arisztokrata-családjának tagjai a különös eset főszereplői. Lady Wellesley és Sir Robert Smiley házasságkötést akartak megtartani. Az utóbbi idők legelőkelőbb és legelegánsabb házassági ünnepélyére készül-

lőttek. A székesegyházban már elhelyezkedett az előkelő közönség. Az angol vezető arisztokrácia 600 képviselője helyezkedett el a padsorokban. Már elérkezett az esketés ideje, a násznépnek azonban még nyoma sem volt. A közönség már türelmetlenkedett, amikor azután közölték, hogy az esküvőt nem tartják meg. Az alig 19 éves menyasszony az utolsó percben meggondolta magát és anyjával együtt Párizsba repült. A menyasszony környezetéből még idejében telefonáltak a völégény családjának, ughogy a völégény és családja sem ment el a székesegyházba s így elkerülték a kínosabb jeleneteket.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Timisoara, december 8. (Az Uj Kelet tud.) A novembervégi és decembereleji napok is — ezeitől legalább — igen sovány izelítet adtak mindabból, amit az arra illetékes gazdasági körökben jó üzletnek neveznek. Ma már igen könnyű megállapítani, hogy szeptember vége és október első fele sokkal jobb volt az ugynevezett téli rószezónál. A helyzetet mot már csak egy igen jó, valóban, nagyon jó karácsonyelőtti vásár tudna hatatosabban segíteni.

Helyzetjelentés a gabonapiacról

November végével az egész ország területén befejezték az őszi vetéseket. A gyakori novemberi esőzések miatt sok helyen fordult elő, hogy a gazdák lemondottak az őszi vetésekről, ez azonban nem bir olyan jelentőséggel, hogy a jövő évi termés komolyan befolyásolható. Általánosságban az őszi munkálatok biztató eredményekkel zárultak.

A gabonákrak körül azutóbbi időben semmilyen jelentősebb változást nem jegyezhetünk fel. A helyzet ezuttal az, hogy a gabonakampány első felén már tul vagyunk s ezért mindaddig, míg a gabonakampány második felének likvidálására nem kerül sor — az egész vonalon szünetel a jelentősebbmértvű üzlet. Ami pedig a gabonakampány első felét illeti, megállapíthatjuk, hogy ez elég jó eredményeket mutat fel.

Ilyenformán az 1936-os év nagyobbik felében, körülbelül október végéig összesen 497.299 tonna búzát, 345.765 tonna árpát és 519.580 tonna tengerit szállítottunk ki az országból. Ha már most a buza eladási árát átlagban 400 lejben, az árpát 300-ban és végül a tengeriét 270 lejben állítjuk be, megállapíthatjuk: hogy a kiszállított búzáért 1 milliárd 989 millió 196 ezer lejt, az árpáért 1 milliárd 106 millió 448 ezer lejt és a tengeriért 1 milliárd 402 millió 500 ezer lejt, vagyis összesen: 4 milliárd 498 millió 500 ezer lejt vételeztünk be. Ide, ehhez az összeghez jön még, természetesen, az a jelentős summa is, amely a többi gabonaféle exportjából származik, de melynek adatai pillanatnyilag nem állnak még a nyilvánosság rendelkezésére.

Ami most már a januárban megkezdődő gabonakampány második etapját illeti, ezuttal korai volna jóslatokba bocsátkozni. Annnyit azonban tudunk, hogy egyébről búzából még 40 ezer vagonnal szállíthatunk külföldre, nem is beszélve a tengeriről, melyet nem is olyan régen takarítottak be a mezőkről s amely az idén — a termés szempontjából — a legmerészebb becsléseket, feltevéseket is tulzárnyalta. Románia tehát még igen gazdag éléstárral startolhat ezen a télen s általában egészen az új termésig.

Gabonapiac: Az utóbbi időben — különösen e hét második felében — a gabonapiac barátságosabbnak bizonyult, mint hetekkel ezelőtt volt. Ez főleg annak tudható be, hogy a gabonakereskedelem nagyobbára immár eleget tett korábbi szállítási kötelezettségeinek s most már a későbbi üzletek számlájára érdeklődik újabb áru iránt. Az árak különben a következők: 78-as buza 410, illetőleg 79—80-as 415, továbbá utjengeri 215, zab 260, takarmányárpa 320, tavaszárpa 340, muharmag 400, napraforgó 390, tökmag 600, cirokmag 200, valamint löhere 2500 és lucerna 2600 lej mázsánként.

Lisztpiac: A bánáti lisztpiac ezuttal elég élénk. Ez pedig a korábban is megemlített lisztexporttal, valamint a karácsonyelőtti szezonnal áll szoros összefüggésben. Az árak az itteni piacon a következők: nullás liszt kismalmi 830, illetőleg nagymalmi 840, továbbá: 4-es 750—760, 5-ös 710—720, 6-os 660—670, valamint korpa 255—260 lej mázsánként zsákkal együtt.

A bánáti piac és az állatexport

A bánáti élőállat piac nem ad ezuttal alkalmat és lehetőséget különösebb események regisztrálására. Bánáti viszonylatokban is az a helyzet, hogy az állattenyésztők és az exportörök nagyon megérik a közeli, szomszédos államok, tehát: Jugoszlávia, Magyarország és ujjabban Lengyelország konkurenciáját.

Ennek a helyzetnek az illusztrálására az itteni szakkörök éppen a hivatalos statisztikára hivatkoznak, melyből aztán többek kö-

zött kiderül, hogy Románia — és ennek keretében különösen a Bánát — hovatovább elveszti a fontos külföldi, de különösen a déleuropai és a közelkeleti felvevő piacokat. All ez a megállapítás különösen Görögországra, ahová a tavaly példának okáért még 39.598 drb. szarvasmarhát és 66.066 juhot szállítottunk, amivel szemben az idén októberig már csak 6.763 szarvasmarhát és 14.609 juhot exportáltunk.

A görög piac elvesztése azzal hozható összefüggésbe, hogy a Nemzeti Bank a valuta felárakat a drachma esetében 38 százalékról a mai kulcs szerint 10 százalékra csökkentette. Így tehát a román exportöröknek nem fizetődik ki Görögországba szállítani. Ezzel szemben a jugoszlávok és ujjabban a lengyelek — akik különben Románián keresztül tranzitot szállítják állataikat — igen jó üzleteket csinálnak az athéni piacon.

A Közel-Kelet országai közül egyedül Palesztina jelent komoly aktivumot a román állatkivitel számára. A statisztikai számok szerint 1933-ban — az első tíz hónapban — 690, ugyanilyen időtartam alatt a következő években: 1934-ben már 4.579, továbbá 1935-ben 13.285 és végül 1936-ban 15.906 darab élő szarvasmarhát exportáltak. A palesztinai exportban különösen a Bánát vette ki részét, mivel az itteni köröket előszeretettel keresik a palesztinai kolonizáción. Egyébként éppen Palesztinával kapcsolatosan merült fel szakkörökben az az aggodalom, hogy ezt a piacot is el fogja hódítani a jugoszláv és ujjabban a lengyel konkurrenciá. Ezideig ugyanis Palesztinába kompenzációs alapon szállították az állatokat s mind máig nem kötött Románia Palesztinával egy állandó jellegű kereskedelmi szerződést, amit azonban Jugoszlávia régen megtett már.

Lanyha a textilpiac

Az egész Bánátban nyomasztó szimptomaként könyvelik el, hogy az idei főszőzen első időszakában, novemberben aránylag 30—40 százalékkal csökkent a textiltermékek iránti kereslet. A kereskedők abban sem igen bíznak, hogy december hónapja majd behozza mindazokat a hiányokat, melyeket a rossz november okozott.

Ennek természetesen, megvannak a maga reális okai. Az első igen komoly ok: a rossz, kedvezőtlen időjárás. Amikor esőnek kellett volna esni, szép idő volt, amikor viszont hidegnek kellett volna lennie, lág, esős idő volt. Ezek, természetesen, olyan momentumok, melyekkel semmilyen emberi erő nem veheti fel a harcot. Nagyobb baj azonban ennél is, hogy az árak a tavalyihoz képest közel 30 százalékos emelkedést mutatnak, amit aztán a fogyasztók a mai kereteti viszonyok mellett nem igen bírnak el. Mert hiszen a fogyasztó tömeg keresete nem emelkedett az utóbbi időben ebben az arányban. Az áremelkedéshez viszont hozzájárult az a körülmény, hogy a tavaly decemberben a kormány 12 százalékos behozatoli illetéket, majd ez év áprilisában 10 százalékos forgalmiadót vetett ki a textiltermékekre. Ezt pedig a gyárosok és a kereskedők kénytelen-kelletlen belekalkulálták magába a kész áruba.

Gazdasági hírek

Uj vezetőség a timisoarai tejközpont élén. A timisoarai tejközpont körül súlyos harcok dultak heteken keresztül. Mint ismeretes a városi ügykezelésben álló tejközpont állandó deficitell dolgozott és azt a város vezetősége Burea igazgató rossz üzletpolitikájának tudta be. Hosszas vita után a város a tejközpont vezetését egy külön bizottságra bízta, melynek élén Teodor Catalina alpolgármester áll és melynek tagjai: Mihai Sabin, a mezőgazdasági kamara elnöke, továbbá Baes és Zapp tejközpont főtisztviselői.

Baromfi és kisállatkiállítás Timisoarán. A timisoarai mezőgazdasági kamara rendezésében szombattól hétfő estig tartó baromfi és kisállatkiállítás volt, az itteni harmadik kerületi Novotny-féle vendéglőben. A kiállításon a különböző nemes fajbaromfiakon és kisállatokon kívül az itteni gazdák kiállították még a nemesített háziszárnyasok tojásait is. A kiállítás alkalmából több baromfi és kisállattenyésztő díjat kapott.

Elkészült a johannisfeld-carpinisi vasutvonal. Az uj országhatárok megvonásával Timismegye északnyugati vonalán számos község vesztette el vasuti hálózatát, mivel ezek a községek román területen vannak, de a régi vasutvonal immár szeb területre esett. Hosszu évekig tartó akció eredménye, hogy a CFR központi vezérigazgatósága elhatározta a johannisfeld-carpinisi vasutvonal megépítését, mely Johannesfelden kívül Otelec, Uivar és Cene községek juttatja újbb vasutvoh. A vasutvonal most már teljesen elkészült s a napokban adják át a forgalomnak. (f. m.)

Bistriai elfizetőkérjük, hogy lapunkat érintő bármilyen természetü ügyben sziveskedjenek ottani megbízottunkhoz: Füzess J. librariahoz fordulni, ahol az Uj Kelet példányoként is kapható.

elavivi kikötőben

Weizmann Chajim
sonista Világszer-
ök társaságában
kikötőben. A ki-
adta Weizmann,
észesítették. Ez-
vásár éttermé-
fogadtatásban
adott válaszában
ogy régen nem
st, aminőt a tel-
sítése óta. Ama
kefezést, hogy
galmas kikötője
eti Otthon céljait
nem beszélhet a
zonym azonban,
utótták munkájuk-
érik.

tovább folytat-
múlt héten a ten-
következtében

vagy
gépet

vételre.
olással a ki-
apotban" jel-

egyéni b'csüle-
goaira tekintet-

aban fenn tudta
ha a zsidó töme-
állampolgári jo-
elkerülhetetlen.
harcban — mon-
akkor nemcsak
emberek is el-

gyel zsidóság ret-
a szónok, majd
ismertette, azt a
gy a lengyel zsidó-
sívenni a harcot.
Párt működése
re tért át ezután
parlamentari képvise-
szabadság hiányá-
munkát tud végezni
d, hogy annál töb-

vezéséről b'csült

ulva, szövetkezet-
ket kell létesíteni
összefogására, a
szükség. Sajnos,
tal oly jól kiakná-
valóság az, hogy
ditja sorainkat.

hogy a Zsidó Párt
szóló házra járva
s mindent elkövet,
ervezést keresztül-

azzal, hogy ma
veszélyben forog-
ra száz pályázó
zókkel akarják a
nyerhet. Akad még
sidókat, van még
ki tartani tudja a
ben a zsidó pozí-
ér ma, amikor
ítak.

s a kisebbségi

onti Tanács céljai-

kal való együtt-
angoztatta dr Fi-
hitének adott ki-
idő, amikor ez
megvalósul.

Fischer, hogy nem
vettel foglalkozni,
elvehet híven nem
brookba és minden
gári egyenjogúság
kormányon.

ott beszéd után
vics Rudolf beszél-
ök felolvasta a 12
javaslatot, amely
követeléseket.

Az év leg-
nagyobb
sikere

MICHAEL SOLOCHOW:

A

Csendes Don —
Trilógia

I. kötet: A csendes Don 314 oldal
II. kötet: Viharos napok 320 oldal
III. kötet: Kozákok lázadása 292 oldal

Most már kapható a teljes mű!!!

Az első nagy és elfogulatlan regény
Oroszország átalakulásáról.
EPOCHÁ.

Elégett dollárok

Nem az amerikai kincstárról van szó, amely a piszkos, gyűrött dollárokat kivonja a forgalomból és milliós értékekben semmisíti meg. Ezek helyett az elégetett dollártömegek helyett friss, ropogós dollárokat bocsát a kincstár forgalomba. Sajnos, azonban ilyenkor, tél elején véletlenségből is nagyon sok ember elégtelt megtagarított dollárocskáját, amelynek összege évente százezer dollárra rug. Newyorki jelentés szerint az amerikai kincstár az ország minden részéből kapja a megégetett dollárokat esengő kérések kíséretében, hogy váltsák be azokat. Amerikában épp úgy megtörténik, mint Európában, hogy a hidegebb idő beálltával befutnak a kályhába vagy kéménybe rejtett pénz részben vagy egészen elég, amikor rá gondolkodik. Hogy miért van ez így, azt az amerikai kincstár sem tudja, de régen ismert tény az, hogy a konyhai kályha, a pincei fűtőkészülék, az ebédőkölyha és a kéménycső a legnépszerűbb pénz-rejtekhelyek. A legnagyobb baj az, hogy a családtagok legtöbbször egymás tudta nélkül rejtik el megtagarított pénzeszközüket s így sokszor a család másik tagja gyanútlanul semmisíti meg a pénzüsségeket.

A megpörkölött pénzek beváltása iránt intézett kérések november közepétől december végéig szinte elárasztják az amerikai kincstárt. Mindegyik kéréshez hosszadalmas magyarázatot is fűznek. Leírják, hogy a fiu begyújtotta a kályhába, ahova az apa pénzt elrejtette, vagy pedig, hogy az anya borzalommal látta, amikor az apa épp abba a sohasem használt kályhába fűtött be, ahol a karácsonyi pénz rejtetegette. A kincstár teljes értékben csak az olyan megégetett bankot váltja be, amely majdnem egészen megmaradt. Például egy kétötödénél jobban elégett bankjegyre már semmit sem ad. A beváltás pontos szabályai a következők: Ha a bankjegy háromötöd része megmaradt, a kincstár teljes értékben fizet. Ha a bankjegy háromötöd részénél kevesebb és kétötöd részénél több maradt, a kincstár fél értéket fizet. Ha eskü alatt tett vallomások és meggyőző bizonyítékok kísérik a megégetett pénz beküldött maradványait, a kincstár teljes értékben fizet. Egy déli állambeli barbacue (cow-boy-zsívanypesenyé) stand tulajdonosa egy alkalommal egy összeégett készlet maradványával érkezett a pénzügyminisztériumba, ahol előadta, hogy standja leégett és készletkájában 4000 dollárja égett össze. A pénzügyminisztérium tisztviselői kinyitották a táskát, megolvasták a pénzmaradványokat és megállapították, hogy abban nem 4000, hanem 4040 dollár volt. A tűzkárosult polgár leírhatatlanul boldog volt, amikor pénze teljes értékét megkapta.

GINNÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMAN OPERA MUSORA

Hétfő, december 7. Alarcosbál.
Szerda, december 9. Trubadur.
Péntek, december 11. Herodiada.
Szombat, december 12. Tosca (iskolai matiné).
Vasárnap, december 13. este Herodiada.
Hétfő, december 14. („Soc. Gh. Dima”) Simfonikus hanverseny.

ROYAL MOZGÓ MUSORA:

Moszkva—Sanghai. Pola Negri hatalmas sikerű, németül beszélő világlágere. Szébb mint a Mazurka. Az év egyik legnagyobb filmsikere. Sergie Jaroff világhírű domi kozákkórú közreműködésével. Műsor előtt a legfrissebb Fox világhírű.

EDISON MOZGÓ MUSORA:

3 film egyszerre román és magyar felirattal: I. Asew (Az áruló). Izzalmas kémdráma. Stolz Hilóla, Olga Csehova, Fritz Rasp. II. Békeffy István vigjátéka: a Kozmetika. Gary Grant, Helen Mack. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

Kitűnő ort. kóser vegetárius ételek és sütemények a legolcsóbb árban kaphatók ADLER-nél, Str. Regele Ferdinand 22. I. emelet balra. Ugyanott esküvők, hármicve-ünnepélyek, brisszek és teadélutánok rendezését vállalják.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivaly tej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignác-nál, Str. Gen. Poetas 23.

SPORT

A Juventus legyőzte a Makkabit és megnyerte a fővárosi kupát

Bucurestiben megkezdődött a jéghekk szeszón

Cluj, december 8. (Az Uj Kelet tudósító-jától.) Az ország labdarugócsportja nagyrészen pihenni tért. A Nemzeti Bajnokság A) csoportja kivette téli pihenését, sőt az sem valószínű, hogy a Ripensian, mely jugoszláviai turán van és a Crisana—CAO vegyesen kívül, amely most készül külföldi turájára, még más romániai labdarugógyűttes a tél folyamán a külföldön szerepeljen. Szó volt elsősorban az Unirea Tricolor külföldi turájáról, ez azonban a csapat gyenge formája miatt elmaradt. Utóbb a CFR boprogramu külföldi turájáról terjedtek el hírek, azonban mint újabb bucaresti jelentés közli, alighanem ebből sem lesz semmi.

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjában azonban a bajnokság még nem fejeződött be. A vasárnapi programon több mérkőzés szerepelt, ezek közül azonban csak egyet játszottak le. Brasovban az IAR—Sportul Studentesc mérkőzés volt kitűzve, amelyet az utolsó pillanatban elhalasztottak azon a címen, hogy az IAR közlése szerint az egyesület pályája használhatatlan állapotban van. Az ügyben egyébként komoly konfliktus keletkezett, minthogy a bucaresti egyetemi egyesület nem nyugodott bele az IAR egyoldalú közlésébe és úgy a delegált játékvezető, valamint a hivatalos megbízott kiküldését kérte Brasovba, minthogy az egyesület olyan értesülések birtokában volt, hogy az időjárás Brasovban semmit sem változott, semmi akadály sem lehetett tehát a mérkőzés elhalasztásának. Amennyiben megállapítást nyerne, hogy a pálya kifogástalan állapotban volt, illetve olyanban, hogy a kitűzött mérkőzést le lehetett volna játszani, a Sportul Studentesc az illetékes fórumokhoz fordul, ahol minden bizonnyal két pontot kap, de a hivatalos szervek félrevezetése miatt az IAR-ra súlyos büntetés is vár.

A pihenő labdarugás hiányában az egész ország területén kezdetét vették a téli sportok üzésére való előkészületek. Bucurestiben a műjégpályán már jéghekk mérkőzést is játszottak.

Amíg azonban Romániában szünetel a futball-aktivitás, addig a külföldön válogatott és bajnoki mérkőzéseket játszottak. Dublinban a magyar—ír mérkőzés a magyar csapat minimális győzelmével végződött, a Ripensia jugoszláviai mérlege két vereséggel bővült. A vasárnapi sportjának bel- és külföldi eseményeiről az alábbi tudósításaink számolnak be:

Juventus—Makkabi 4:0 (1:0)

Bucuresti, december 8. Vasárnap délelőtt a Makkabi stadionjában játszották le a Juventus—Makkabi labdarugómérkőzést, amelyet a főváros által felajánlott kupáért játszották. A döntőbe ugyanis a Juventus és Makkabi csapatai kerültek. A mérkőzést a jó formában levő Juventus nyerte szemben az el-

bizakodott és fölényeskedő zsidó csapattal. Az első félidőben a játék igen szép volt, a másodikban azonban a Juventus lelkesedése nem ismert határt és a mérkőzést biztosan, megérdemelten nyerte és ezzel a kupa birtokába jut. A gólokat Devittor (2), Palmer és Zainescu 11-esből lölték. Bíró Tica Iliescu.

Ploesti. Tricolor—Sporting Chisinau 4:3 (3:3). Nemzeti Bajnokság B).

Oradea. CAO—Crisana vegyes—Oradea válogatott 8:1 (3:1). A külföldi turára készülő oradeai vegyes csapat gyakorlómérkőzése. A gólokat Bodola (3), Szőke (3), Kocsis (2), illetve Pop lölték. A csapat 17-én indul Franciaországba.

Jéghekk

BUCURESTI. HC Bragadiru—Troppauer Eislauf Verein 2:2 (0:1, 1:0, 1:1). A vendég jégkorong együttes kissé fáradságban játszott, aminek oka az, hogy a mérkőzés napján, reggel érkeztek Bucurestibe. Ettől eltekintve azonban a bucaresti csapat kitűnően játszott és csak balszerencséjének tudható be, hogy megannyi gólképzést nem tudta kihasználni, hogy gólokkal nyerte a mérkőzést.

A TROPFAUER EISLAUF VEREIN második bucaresti mérkőzésén tegnap este szintén eldöntetlenül játszott. Ellenfele ezuttal a Telefon Club csapata volt, amely 2:2 (1:0, 0:1, 1:1) eredményt ért el a jőnevű együttes szemben.

Kettős Ripensia-verség Jugoszláviában. A jugoszláviai turán levő Ripensia csapata két győzelem után kettős vereséget szenvedett. Szombaton a keményen játszó HASK-tól 3:0 arányban, vasárnap a Gradjansky-tól 3:1 arányban szenvedett vereséget.

Nyugati C) liga eredmények

Timisoara. Electrica—Politechnica 2:1 (2:0), Banatul—LMTE (Lugoj) 5:0 (2:0).
Brad. Progresul—Mica 2:2 (2:1).
Bistria. UDR—Fulgerul 5:0 (2:0).

Kerületi bajnokság

Arad. SGA—Astra 4:2 (2:1).
Timisoara. Rapid—Bohn 4:1 (2:1).
Jimbolia. Hertha—Jimboliana 2:0 (0:0).

Külföldi eredmények

MAGYARORSZAG—IRORSZAG 3:2 (2:1)

Dublinból jelentik: Huszonöt ezer néző előtt játszották le a magyar—ír válogatott labdarugómérkőzést, amelyet a sikerült összeállítású magyar csapat nyert meg 3:2 (2:1) arányban. A vezetőgól az írek szerzik meg Fallon révén, Titkos azonban kiegyenlített, majd Cseh a vezetést is megszerzi. Fordulás után az ötödik percben Toldi 3:1-re emeli a magyarok előnyét, a 17. percben azonban a játékező 11-es tétl a magyarok ellen, amelyet Davis érvényesít és 3:2-re beállítja a végeredményt. A magyar csapat összeállítása ez volt: Pálincás, Polgár—Bíró, Turay—Szűcs—Dudás, Cseh—Vincze—Sárosi—Toldi—Tit-

kos. A mérkőzés eredménye annál is inkább érdekes, minthogy a legutóbb Budapesten találkozott a magyar és ír válogatott csapat és az eredmény 3:3 volt.

Bécs. Kupamérkőzések. Austria—Metallum 3:1 (2:1), Vienna—Merkur 5:0 (2:0), Favoritner—Rapid Oberlaa 5:2 (4:0), Libertas—ALFA 6:3 (3:1), Hakoah—WASC 3:0 (2:0), Postsport—Austrofaat 1:1 (1:1, 0:0). Utóbbi mérkőzést, minthogy a meghosszabbítás után is eldöntetlen maradt, megismétlik.

Sportbárá készült Baia Mare-n a Phoenix és Tricolor között. Tudósítónk jelenti: A tél beálltával ismét szőnyegre került Baia Mare-n a korcsolya-pálya kérdése, amely miatt a múlt évben ádáz harc dult a Phoenix és Tricolor között és végül a város fizetett rá a kialakításra. Az egyetlen jégpálya, amely a város szívében a Klastrom-réten van, a város tulajdonát képezi. Az elmúlt esztendőben a Phoenix, hogy a téli sportot is fejlessze, felajánlotta a városnak a jégpálya teljes modernizálását, amelyet ki akart bővíteni és nyáron négy teniszpályát építeni rá, de csak azzal a kikötéssel, ha a haszonélvezetet huzamosabb időre a Phoenixnek átengedik. Az akkori városi vezetőség a tervnek gátat vetett és elutasította a Phoenix ajánlatát azzal, hogy a számviteli szabályzat értelmében városi ingatlant csak egy évre lehet bérbbe adni és a bérbeadásra árverési hatánapot tűzött ki. A Phoenix erre is beadta a pályázatát, mert azt akarta, hogy tagjainak biztosítsa a sportolási lehetőséget. Tizezer lejt ígért egy idenyre és mivel más ajánlat nem futott be a Phoenixnek ítélték oda egy szezonra a jégpályát. Azonban a Tricolor nem tudott ebbe belenyugodni, megtámadta az árverést, amely eredménytel is járt. Közben újabb hatánapot tűztek ki, azonban a Tricolor ekkor sem adott be ajánlatot, de a Phoenix sem. Inkább hajlandó volt a Phoenix vezetősége arra gondolni, hogy a saját teniszpályáikat alakítsák át télire és korcsolyázhatóvá teszik. Erre minden készülletet megtettek, azonban az idő nem kedvezett, alig volt egy néhány jégnap, úgy, hogy megvalósításra nem került sor. A város pedig házkézelésben tartotta a Klastrom-réti pályát, de a körülmények úgy játszottak közre, hogy a kiadásokat sem tudták bevételezni és így ráfizettek azt a tizezer lejt, amit a Phoenix az árverésen felajánlott. Az idén azonban közeledés észlelhető a két sportegylet között és arról van szó, hogy közösen fogják kibérelni a pályát. Erre vonatkozólag már tárgyalásokba is bocsájtkoztak a városal és remélik, hogy a mostani vezetőség nem fog gátat vetni az elé, hogy a két egylet közös erővel fejlessze Baia Mare-n a korcsolyasportot.

APRÓ HÍRÜZETÉSEK

Fiatal fogorvos biztos megélhetést talál 20.000 lakosu aradmegyei járasszékhelyén évtizedek óta fogmütermek használt helyiség bérletével. Cim a kiadóhivatalban.

„Szeretlek, szeretlek” című új regény a „Nemzeti” című folyóiratban. Szerző: S. S. S.

Felsőkereskedelmi végzettséggel, két és fél éves irodai prakszissal, perrekt német-román-magyar nyelvtudással bármilyen irodai munkát vállalok. Cim: Victor Wohalik Cluj, Radulescu 20.

Keresek egy, vagy két üres szobát, fürdőszobahasználattal. Cim a kiadóban.

Textilszakmában nagy gyakorlattal bíró 25 éves zsidó fiatalember elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban.

Ortodox szakácsné kerestetik vidékre. Ertekezni Strada Duca 8. Cluj, Vegetarius vendéglő.

Gyártélep és raktelep külön-külön is kiadó. Csere más ingatlan vagy eladás szobájához. Érdeklődések „előnyös feltételek” jellegére a kiadóba kéretnek.

Clujtól 16 km-re levő községben bérbbe adnám italmérsi engedéllyel bíró izraelita kereskedőnek 3 lakrészből (1 szoba, üzemhelyiség, kocsma, kert) álló házamat havi 600 Leiert. Biztos megélhetést nyújt, más üzlet nincs a faluban. Érdeklődni lehet Trifan ur-nál Perceptia I. Str. Matei 4.

Zsidó uricsaládnál egy diáklány vagy hivatalnoknő lakást kaphat. Reg. Ferdinand-ut 121. 6-os ajtó.

A bécsi pszichologiai és pedagógiai intézet hallgatója vállalja gyermekek német tanítását és iskolai feladatok korrepetálását. Cimemet a kiadóba.

HIR

Radio Colu Inge

Constru

Lombr és a náció

Kétségtelen, hogy ez a legkeservebb csalódást szenvedő, mely a századforduló reményekkel fordult egyre szebben világító csillagok között, a konjunkturális fellendülés legálább azokban a hosszúnak tejszó krízis tette az európai piacokra, lehetőséggel ajándékozta az elcsúszott világot, hogy önmaga felé forduló szemekkel keresse az azelőtt csak a költők és a dorok üzött vadja volt.

Igy kezdődött az ember retének és kutatásának esztét és lélek konfliktusának moniájának még inkább a meletti, az első villanás öntudatában. Az öntudat saii hozták azután meg akarati, a kényszerű vagy lekedet kérdésének revizió pogatózást abba az irányba nyezet testi és lelki behatási jelentőséggel szerepeiben. A kérdés nem volt „lelkivonatkozás” sejtésel lődött át a materialista öntudatos világos, vagy világos volt egyik előfutárja az a nek százéves születésnapja az emberiség.

Lombrozó tanait e hely mutatni. Jellemző a kérdés való érettségére, hogy tá van egyik napról a másik tak és elkecseregett támad gyorsan gyökeret eresztet gyors és világgosságot ker tal azok! Hogy fájnak emlékeztetve rájuk azt látjuk góán fényes kezdet, hogy vált semmivé. Sőt, hogy szabb, legembertelenebb nek alapítétele Embrozó ember szereteitelt átvitat. Hogy mást ne említsünk: nyaelmélet, az árjaparagra előkészítésében.

Lombrozó a tudatos h szereteitével fordult az em medettjeinek sorsa és tilt mikor a társadalmi tünete ből kifolyó könnyelmű nyomoruságos életmód nek tartjuk, sok tekintetük nek fel a Lombrozó-típus homlok, kicsi szemek kiadó, ez mind a múlté. Lombrosait rehabilitálta az idő, nek loku, kellemes megjelenés és elvetemedett kinézésű dukált.

Egyébként is wólerte a végzete: tanítványai eltul gurássá tették híres kopony lyét aztán a hitlerizmus a mében meggyalázott.

Groteszk tragédia, hogy ténetsen zsidó volt. Lombzár abból a népből szármakorban intézményesítette koldusok, vakok, békák és esetlek támogatását. Min és nélkül, csak a tradiciójoga hivatkozhatunk arra volt, őseitől örökölte azt a

HIREK

Radio Columbia Ingelen 1927. typ. Constructio-nál Piata Unirii 31. Telefon: 93.

Lombrozo és a nácielmélet

Kétségtelen, hogy ez a század hozta a legkeserűsebb csalódást annak az emberiségnek, mely a századforduló éveiben respos reményekkel fordult a humanizmus egyre szebben világító csillaga felé.

Igy kezdődött az emberi psziché ismeretének és kutatásának első szakasza, a test és lélek konfliktusának, később harmonizálásának még inkább azonoságának elemzése, az első villanások az emberiség öntudatában.

Lombrozo tanait e helyen nem kell bemutatni. Jellemző a kérdésnek eszében való érettségére, hogy tanításai ugyszólván egyik napról a másikra ismertté váltak és elkeseredett támadások ellenére gyorsan gyökeret eresztettek.

Lombrozo a tudatos hideg tárgyilagos szereztevel fordult az emberiség elvetemedettjeinek sorsa és titka felé. Igaz, ma mikor a társadalmi tünetek tagozódás, elbőlygő folyó könnyelmű vagy ellenkezőleg, nyomorúságos életmód szerepét elsörendűnek tartjuk, sok tekintetben naivnak tűnik fel a Lombrozo-tipus.

Egyébként is utólrta a nagy tanító legvégte: tanítványai elituzották, lassé figurássá jettek híres koponyaelméletét, melyet aztán a hitlerizmus a szó szoros értelmében meggyalázott.

Groteszk tragédia, hogy Lombrozo történetesen zsidó volt. Lombrozo Lewi Cézár abból a népből származott, mely az ókorban intézményesítette a szegények, a holdusok, vakok, békák és más testi csetséteket támogatását.

alapja lett a modern krimonológiának. Ahogy nem véletlen, hogy Plato görög, vagy Rousseau francia volt, ugy nem véletlen, hogy Lombrozo zsidó volt.

Hogy ezt nem ismerte éppen a világozással fel, mint a társadalomtudomány, az mit sem von le egy egész évszázadra befolyást biztosító nagy emberj és tudományos értékéből. Bizonyos, hogy zsidó környezetének tradícionális befolyása adta meg azt a felismerést számára, hogy a testi elváltozás felé nem a középkorban törvényesített undorral és idegenkedéssel, hanem a betegségnek kijáró részvétellel és megértéssel kell fordulnunk.

De mondom, a szelid és emberséges tant elsöpörte az idő, kompromittálták, később meggyalázták a tanítványok.

Nemzetországban ma colistokkal mérk, dekával mérlegelik a koponyákat. Az ember mirevalósága attól a koponyatöltől függ, melyet Lombrozo résztvevőszívével és tudós okfejtéssel megalapított. Előbb olaszul, majd német nyelven, Bécsben hirdette elméletét. 1836-ban született és születése után száz évvel koponyaelméletén, mely új fényt, új látat volt hivatva ajándékozni az emberiségnek, a zsidóülözöz fajelmélet virágozik.

A bűnök városa

(San Francisco pusztulása)

Clark Gable, JEANETTE MACDONALD Csúfirtóktól a Royal színgérmőzőgöban.

Lipót belga király Svájcban. Brüsszelből jelentik: Lipót belga király néhány napi üdülésre Svájcba utazott.

Dem. Dobrescu vissza akar lépni a nemzeti parasztpártba. Bucurestiből jelentik: A Capitala szerint egyes politikai körök tudni vélik, hogy Dem. Dobrescu és néhány volt barátja a nemzeti parasztpárt kebelében tárgyalásokat folytatnak a pártba való visszatérése érdekében.

Pánfjorov: Eg a Volga. A világháboru és az utána következő polgárháboruk keresztülkaszul szántották az orosz falut is és amikor újból megindult a napl élet, a szántás, vetés, aratás: ez a mindennapi élet más volt, mint a faluk háborúelőtti élete.

A házakat kiürítették, a kár igen nagy. A felhőszakadás nem szűnhet. — A voluntárok bucurésti kongresszusa. Bucurestiből jelentik: Tegnap tartották kongresszusukat Bucurestiben a háborus önkéntesek. Előbb megkoszorúzták a résztvevők az ismeretlen katona sírját, majd istentiszteleten vettek részt.

Felére csökkentették a külföldi adósságok kuponjait. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium állítólag értesítést kapott Párizsból, hogy az ottani tárgyalások során a küladósságok szelvényeit a felére szállították.

Saveanu kamarai elnök 70-ik születésnapját ünnepelték. Bucurestiből jelentik: Focsaniban tegnap ünepelték dr. Aghesescu és Iamandi miniszterek jelenlétében N. N. Saveanu, a kamara elnökének születésnapját.

Négy brailai halászegény vízbe fuit. Brailából jelenti, hogy tegnap 4 lipovai ment halászni a Filipoiu-csatornára. Hirtelen vihar kerekedett, a csónak felborult és mind a négy legény vízbe fuit.

MARIA KIRALYNE HOSSZABB KÜLFÖLDI UTRA INDUL. Bucurestiből jelentik: A Capitala jelenti, hogy e hét végén Maria királyné hosszú külföldi utra indul, amelynek első állomása Bécs lesz.

Kedvező mederben folynak az angol-olasz tárgyalások. Londonból jelentik: A Daily Herald jelentése szerint az angol-olasz tárgyalások kedvező mederben folynak.

Trockij kénytelen lesz visszatérni Oroszországba? Oslóból jelentik: Mivel Norvégia vissza akarja vonni Trockijnak adott tartózkodási engedélyét s mivel a többi európai államok sem hajlandók befogadni, Trockij kényyszerítve lesz visszatérni Oroszországba.

Pénzügyi gondokkal küzd a népus. Londonból jelentik: A lapok szerint a népus pénzügyi gondokkal küzd és kénytelen lesz eladni Abessziniából magával hozott ezüstkészletének egy részét.

Ma lesz a neológ hitközség Eisler Mátyás emlékünnepélye. Ma este, a csanakai istentisztelet keretében emlékszik meg a neológ hitközség vezetősége elhunyt nagy rabijáról, dr. Eisler Mátyásról.

A szovjtek kongresszusa egyhangulag elfogadta az új szovjtelekötmenyt. Moszkvából jelentik: A Tass-ügynökség jelenti, hogy a szovjetunio új alkotmányát a szovjetek rendkívüli kongresszusa egyhangulag elfogadta.

Elhalasztották a cluji ortodox chevra jubilaris ünnepeit. A cluji ortodox Chevra Kadisa ünnepeit, amelyeket e hónap tizenharmadikára terveztek, a chevratól független technikai okok miatt elhalasztották.

Siruhák hölgyek részére a legújabb divat szerint: Mózes Andor CLUJ, Str. Memorandului 2. szám.

Nagygyűlést tartott vasárnap a cluji szociáldemokrata párt. Vasárnap délelőtt 10 órakor az Építőmunkások nagytermében nagygyűlést tartott a cluji munkásság, amelyen Jovanel Dimitrie, a munkakamara magánalkalmazotti osztályának elnöke elnökölt.

HIREK

megéhesztés találati árásszékhelyén évhasznált helyiség aatalban.

széggel, két és fél perfkét német-al bármilyen irok: Victor Wohalik

ures szobát, fürdő-kiadóban.

gyakorlattal bíró elhelyezkedést ke-

stetik vidékre. Er-uj, Vegetárius ven-

lön-külön is kiadó. eladás szóba jöhet. tétélek" jelígre a

szétségben bérbé ad- l bíró izraelita ke- l szoba, üzlethelyi- házatam havi 600 t nyujt, más üzlet ni lehet Trifan ur- el 4.

diaklány vagy hi- Reg. Ferdinand-ut

pedagogiai intézet ekek német tanítá- korrepetálását. Ci-

A 30 év előtti rettenetes földrengés rekonstruálása

Mihalache Bucurestibe érkezett. Bucurestiből jelentik: Mihalache ma reggel a fővárosba érkezett Topoloveniből. Ma este Mihalache lakásán a nemzeti parasztpárt értekezletet tart.

Liberalis győzelem a turnuseverini községi választásokon. Bucurestiből jelentik: A turnuseverini községi tanácsosi választásokon a liberálisok 1947, a nemzeti parasztpártiak 376, a georgisták az averescanusokkal együtt 341 szavazatot kaptak.

A Transilvianai Futár új száma megjelent, teli érdekes irásokkal. Szőgyéni Kiss Endre lapja minden újságkioszkiban kapható. A Transilvianai Futár (volt Erdélyi Futár) száma 20 lej. Kiadóhivatala Cluj, Strada Berde 2.

Házasság. Farkas Olga Cluj és Gara Zoltán Budapest f. hó 3-án Budapesten házasságot kötöttek.

Eljegyzés. Markovits Kató Satumare és Berkovits László Aiud jegyesek.

Hitközségi választások. A Cluji Izraelita Hitközségnél a hitközségi képviselők megválasztásának napja 1936 december 20. A jelelőlisták beadásának hatámapja pedig 1936 december 12, déli 12 óra, a választási bizottság elnökhöz, dr. Balázs Endre ügyvéd urhoz, Piata Unirii 32. I. A választási bizottság.

Antonescu gyengélkedése miatt Badulescu utazik Genfbe. Bucurestiből jelentik: Antonescu külügyminiszter meghült, gyengélkedik és ezért Victor Badulescu államtitkár utazik helyette Genfbe. Badulescu fogja tehát a kisantantot képviselni a népszövetségi tanács december 10-re összehívott rendkívüli ülészakán. Badulescut Orşeanu meghatalmazott miniszter kíséri el.

UJ KELET Legújabb hírek

Kalandos tengeri útja után előkerült Herdán Lázár bucaresti nagyiparos

Bucuresti, december 7. (Az Uj Kelet tud.) Több ízben is hirt adtunk róla, hogy Herdán Lázár, az ismert fővárosi nagyiparos és sportember kalandos tengeri utra indult. Kétszemélyes vitorlás csónakon indult el és az volt a szándéka, hogy ezen az alkalmatosságon végigutazza az összes európai tengereket. Herdán útja alatt néha heteken keresztül nem adott életjelt magáról. Ezért már több ízben is az a hír terjedt el, hogy hajószerencsétlenség áldozata lett.

Hétfőn Herdán személyes megjelenésével cáfolta a halálhíreket. A kalandos hajlamú nagyiparos megérkezett a fővárosba, ahol családja és ismerősei érthető örömmel fogadták. Herdán most Athénből jött mely a kirándulás utolsó állomása volt. Utját Göteborgban, Svédországban kezdte meg, vitorlás hajóján átkelt a La Manche csatornán, majd az Atlanti óceánon keresztül, a Gibraltáron át, Spanyolországot megkerülve, behajózott a Földközi tengerbe. A Dardanelláknál óriási vihar lepte meg, ezért meg kellett szakítani útját és visszatért Pireuszba.

Német és magyar szónokok a pozsonyi antirevizionista gyűlésen

Prága, december 7. (Radór.) A Cseteka jelentése szerint Pozsonyban ma nagyszabású antirevizionista gyűlést tartottak a fiatal generáció szövetségének rendezésében, amelynek tagjai között szlovákok, magyarok és németek vannak. Több ezer környekbeli paraszt éltette a szónokokat, akik hangoztatták, hogy megingathatatlanul ellenállnak minden olyan kísérlettel szemben, amely a jelenlegi rend és Csehszlovákia területi integritásának megbontására irányul. A fiatal generáció szónokai kijelentették, hogy készek harcolni a demokratikus köztársaság fenntartása érdekében. Sohasem fognak belemenni a múlt helyreállításába. A német ifjúság képviselője kijelentette, hogy aki revízióról beszél, még békés határrevízióról is, az háborúra gondol. A magyar revizionizmussal szemben a csehszlovákiai németeknek egyetlen válaszuk van: „Soha!”

Ma reggel várnak ítéletet Coroiu és büntársai bünperében

Bucuresti, december 7. A Coroiu bünperében ma volt az utolsó tárgyalási nap. Az egyik esküdtet Targu-Ocnaról hozták be a városból, mert nem tartózkodott otthon. A tárgyaláson az elnök megköszönte az esküdteknek az ügy érdekében teljesített fáradozásait. A per 18 napot vett igénybe és 33 vádlottja volt, akik 55 büntényt kaptak el. Úgyükben a nyomozás három évig tartott. Ezután minden esküdtnek 404 szavazó ívet adtak át, hogy a feltett 404 kérdésre feleljenek. A kérdések közül száz Coroiura vonatkozik. A kérdések felolvasása után az esküdtök ítélethezatalra vonultak vissza. Ez pontban délután öt órakor történt és valószínűleg az ítélethozatal a reggeli órákig el fog tartani. A teremben óriási az izgalom. Az összes vádlottak sírnak.

Miután az ételolaj finomításánál előfordul, hogy nem

anyagot is használnak egyes gyárak ennél fogva csak megbízható „Hechserrel” ellátott ételolaj lehet

Edelmann A. és fiaj olajgyára Saturnare az itteni ort. rabbinátus felügyelete alatt áll.

A nankingi kormány cáfolja a japán-kinai egyezmény megkötésének hírét

Nanking, december 7. (Radór.) Hivatalos kínai körök erélyesen tiltakoznak azon japán forrásból eredő hír ellen, hogy kínai-japán egyezmény jött volna létre, mely a következő öt pontból áll:

Kínai-japán légiszolgálat felállítására, a kínai vámrendszer átszervezése, a Kinába emigrált koreaiak igazgatásának elfojtása, japán tanácsosok elhelyezése a kínai ha-

tóságok mellett és végül a kínai japánellenes agitáció megszüntetése.

Kína — mondják a hivatalos körök — kész helyreállítani a normális viszonyt Japánnal, mielőtt Japán módosítja eddigi politikáját Kínával szemben és ebben az esetben a japánellenes mozgalom önmagától megszűnik.

Sirva hangoztatta ártatlanságát a törvényszék előtt Grosz Jenő

A védő a szakértői vizsgálat kiegészítését követelte

Bucuresti, december 7. Ma az ilfovi törvényszék megkezdte Grosz Jenő és vádlottársainak tárgyalását. A törvényszék elnöke Horia Bogdan, a vádat Procop Dumitrescu képviseli, a védelmet Valjean, Stravolca, Chisalacescu, Dumitriu Soimu, Stanciu és Solomon látják el. A Nemzeti Bank részéről Dongoroz és Ramniceanu vannak jelen. A vádlottak padján Grosz Jenő, Niederhofer Márkus, Samzuely, Radu Anghel és Donciu Georgescu ülnek. Az ügyész az ügy rövid történetét ismertette és főleg a szakértői véleményről foglalkozott. Elmondotta, hogy miként hamisították meg a Cageronál a Banca Nationala 27 devizafizetési utalványát. Az ügybe bekeveredett a Steaua Romana három tisztviselője is, akiket azonban bizonyítékok hiányában nem lehet vád alá helyezni.

Az elnök bejelentette, hogy a vádlottak nem tették le a szakértők 60 ezer lejes illetékét. A védők kijelentik, hogy az összeget

le fogják tenni. Valjean a szakértői vizsgálat kiegészítését követeli, mert a Banca Nationala kára nemhogy százmillió lenne, de alig kétmillió lej.

Most jött el az ideje annak — mondotta Valjean —, hogy megmondjuk, miszerint az egész ügyből csak a Steaua Romana és a Banca Romana huztak hasznot.

Valjean bemutatja a Steaua Romana egyik tisztviselőjének vallomását, aki beismerte, hogy a nyomtatványokat a Steaua Romanal hamisították. Dongoroz a Nemzeti Bank nevében visszautasítja a szakértői vizsgálat kiegészítésére vonatkozó kérést. Az elnök ezután Groszhoz fordul, aki sírni kezdett. Elmondotta, hogy egy év alatt egymillió lej forgalmat bonyolított le és soha nem vádolták hamisítással. A főbűnös a Steaua Romana és kéri a törvényszéket, hogy a leg súlyosabb büntetéssel sújtsák, ha bűnösnek fogják találni.

Megalakult az önálló katalán hadsereg

Újabb sikeres támadást hajtottak végre a kormánycsapatok az alavai fronton

A spanyol főváros védelmi tanácsának tegnapi jelentése szerint az utolsó 24 óra alatt a helyzet nem változott a madridi fronton. Ellenben az alavai fronton Ortu-na közelében a kormányerők sikeres támadást hajtottak végre. Elfoglalták továbbá a Sapendro hegyet is, amely fontos stratégiai pont és urálja Izarra körzetét.

Bilbaói jelentés szerint egyheti szüntelen rohamozás után a kormánycsapatok tegnap pihenőnapot tartottak. Az egész fronton csak tűzérési párbaj folyt.

A DNB jelentése szerint a katalán kormányzó hivatalos lapja közli a külön katalán hadsereg megalakításáról szóló rendeletet. A katalán hadsereg 9 gyalog, 3 tüzérezredből, 3 felderítőosztágból, 3 utászkülönítményből, egy irodai és egy Vörös-kereszt osztágból fog állani.

Ugyancsak a DNB-ügynökség jelenti, hogy San Sebastian rádióállomás olyan jelentést adott le, mely szerint a felkelőcsapatok navarrai önkéntesekkel megerősítve, sikerrel támadták meg Bilbaó erődjét és visszavonulásra kényszerítették a kormányerőket, melyek municiót és hadi-

anyagot hagytak hátra.

Vasárnap a felkelők tevékenysége két-tized volt Barcelóna kikötője közelében. Harminc felkelő gép nagymennyiségű bombát dobott Madridra. Ez volt a legnagyobb szabású légbombázás, amit eddig a főváros elszenvedett.

A salamanca-i rádióállomás jelentése szerint Madrid védelmi tanácsa sürgősen be-rendelte a kaszárnnyákba az összes fegyverforgató férfiakat, mivel Franco tábornok igen erős támadását várják.

A kormánycsapatok visszaverték a felkelők újabb támadását Madrid körül

A spanyol főváros védelmi tanácsa ma este a következő közleményt adta ki: „A madridi fronton semmi fontos hadművelet nem volt. A kormánycsapatok kiigazították állásaikat Villaverde körzetében. Az egyetemi vár körzetében az ellenség támadását könnyen visszavertük. A fővárost 14 német gyártmányú repülőgéppel bombáznai próbálták, de repülőink elhárították a támadást. Három Heinkel-gépet lelőtünk. A kormány 28 vadászrepülője sértetlenül tért vissza kiindu-

minőségileg utánez-nataltan. Néhány évtized óta az egész világ egészségét óvja. Orvosi-lag ajánlva.

lasi helyére. A kormány tűzérsege sikerrel bombázta Port-Dibzát és a baszk-tartomány-béli fronton az ellenség hadállásait Villareal-nál.

A felkelők is gyenge harcitévkenységet jelentenek

A felkelők hivatalos közleménye szerint az ellenség nyomása a Vittoria-Mondragon vonalon gyengült a tegnapi nap folyamán. A baszk csapatok nem tudják közvetlenül megtámadni Villareal és Mondragon városokat és ezért megpróbálták elfogni egy páncélosvo-natot. Az ellenség két ízben is megpróbálta elfoglalni a felkelő állásokat. Espinosa de los Monterosnál, de a felkelő csapatok elentáma-dásba mentek át és két tanitot zsákmányol-tak. Aragonban az ellenség tevékenysége élénk ágyuzásra szorult. Belchitáná Avila körzetében a felkelő haderők elfoglalták az ellenség által elhagyott állásokat, Peguerinos-nál a déli fronton Andakuziában a kormány néhány osztaga indított támadást, de vissza-verték őket. Sok halottat hagytak a harcme-zőn. Repülőink több ízben bombázták a kor-mány összpontosított haderőit és két repülő-gépet Madridban harcitévlennek tettek.

A demokrácia győzelme jegyében zajlottak le a községi választások Csehszlovákiában

PRÁGA, december 8. (Radór.) A köz-ségi választások 186 helyiségben tegnap zavartalanul folytak le. A lapok szerint az eredmény határozottan a demokráciára kedvező, mivel úgy a kommunisták, mint a faszisták veszteségeket szenvedtek. A szüdtet-németek szintén vesztek szü-vadtaikból, míg az összes többi pártok, amelyek a kormánykoalícióba vannak tö-mörülve, nagyszámu szavazatot nyertek.

— Berlinbe utazik a magyar belügyminisz-ter. Budapestről jelentik: Rövidesen törvény-rendelést bocsátanak ki az élelmiszerdrágít-ás megakadályozására. Egyidejűleg Buda-pestről jelenti a Stefani, hogy Kozma bel-ügyminiszter rövidesen Berlinbe utazik, ahol többek között a magyarországi német ki-sebbségek ügyéről is tárgyalni fog.

Dr. Becsky Irén orvosnő (a wieni Lázár-gyermekklinika v. aszisztense) vezetése alatt álló

Gyógypedagógiai Otthon

felvesz bejáró és (korlátozott számban) bentlakó gyermekeket.

Sikerrel gyógyít:

Beszédhibát, dadogást, halló-némákat, ne-hezen nevelhető gyermekeket (notórius hazudozást, lopást, korai sexualitást, düh-rohamot), gyermek-idegbetegségeket. Ered-ményekről számos referencia.

CLUJ, Calea Regele Ferdinand Nr. 71.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomdása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Ma este 9 órakor Davila Színházban JOSEF SCHMIDT hangversenye

Jegyek: Főéri kioszk és Davila Színház

Taxa postala plătite in num. No. 224718/929.
10. Telefon: 8-61. Előf. Havonta 110, negyedévi 600, egészévre 1200. Földre: Havonta 2, né- detések díjszabás szeri KELET az erdélyi és dóság egyetlen politikai Cikkeink utányomását rás megjelölésével eng

Huszo az

Simpsonné ny

Az az

A 125 éves Krupp

A németországi Krupp-125 esztendő jubileumát Ebből az alkalomból a teljes gratifikációkkal le és munkáit s indokolt vállalat anyagi helyzet válik.

125 esztendő a hadiipar teljesítmény, amely előtt ismeréssel állhat meg az Akárhogy is: egy és e szállítják a Krupp-művel szerzőmokat a világ min a számszámok kivették: ugyszólván minden jelent ményéből.

Másréséről nyilvánvaló, országának legvirágzóbb gyártás lett.

Nap-nap után nyilván milyen kolosszális előkész mádik Birodalom az amelynek időpontja talán ogy messze, mint ahogya hinnék.

Az egész Németország berrá alakult át, amelybe san készülnék fel az eljöv A gimnáziumok nyolca leti uton megszüntették, sokat tisztítókollába vonul Akárcsak a világhábor német hadseregnek sürgő szütsége. Ilyen körülmény művek jubileuma szimból tentőségét nyer.

Amikor a Harmadik művek jubileumát ünnepe háboru gondolata mellett

Rendkívüli közgy

Holnap újra rendkívüli sze a Népszövetség pléti zsestí renden kívüli köz hetnök ezeket a rendi amelyek Európa történe sokkál inkább számitam rendkívüli közgyülésekne

A joguszáv király meg szin háboru, a versaille dása szolgálatot gyal hogy a Népszövetség ta gyülesét rendkívüli ülése sze — azzel a célzattal, verésü Európa lázara m írjon elő.

Sajnos, ezek a rendkiv pán a lázas beteg beteg szoritkozta, anélkül, ho módot is találtak volna enyhítésére.

Most újra rendkívüli Népszövetséget, ezuttal polgárháboru, illetőleg b ben, melynek összehívás kormány szorgalmazta. Az előjélekből ítélve: gyüles is éppugy érdem kül fog végzödni, mint közgyülések.

Ami ezuttal érthető, indokolható is. A nagy- amelyek tagjai a Népsz- érd'küik, hogy a szenved- rozatokat ne hozzanak amikor ezek a szenvedé- hig lobbanak, nemcsak ken, de szerte az egész. Az, ami ma Spanyolo készülő új világháboru. Világnezeti köntösbén h